

Natan Valmins utgrävningar av Malthi i Messenien, Grekland, 1927-1934

Michael Lindblom

Uppsala 2002

”A gauche s’élève une colline conique, que les indigènes appellent Malthi. Sur le sommet j’ai découvert une petite ville mycénienne fortifiée, qui a dominé le défilé et la vallée, comme aussi une partie de la plaine supérieure...Mais il y a là-haut des traces de toutes les époques précédentes, depuis le néolithique, si je ne me trompe pas. La situation est excellente.”
(Valmin 1930, 78, 113).

Bakgrund

Natan Valmin kom till Messenien 1926, efter att ha deltagit i utgrävningen av Asine. Genom den lokale läraren i byn Vydissova, Sotirios Papandanopoulos, blev han förevisad två plundrade tholosgravar. Genom fortsatta efterforskningar lokaliserades ytterligare tre. Alla dessa undersökes genom utgrävningar. Valmin sökte även finna bosättningen till vilka dessa gravar hörde. Herr Papandanopoulos påminde sig ha sett skärvor och stenblock uppe på berget Ramovouni, halvvägs mellan järnvägsstationen i Vasiliko och den lilla byn Kokla. Åsen på bergets norra del kallades Malthi av de lokala invånarna och där fann Valmin 1926 spår av en förhistorisk bosättning. Under åren 1927, 1929, 1933 och 1934 grävde Valmin ut platsen med hjälp av studenter från Lund och Göteborg. Knapphändig information finns i Valmins avhandling från 1930, samt i många nummer av *BullLund* från 1925 till 1937. En fylligare huvudpublikation kom 1938, där Valmin presenterade resultaten av utgrävningen tillsammans med studierna av ett tempel i Hagios Floros. Bosättningen är uppenbarligen unik i Messenien genom att vara totalundersökt och förväntningarna var troligtvis ganska stora när slutpublikationen utkom.

Sammanfattning av resultaten från Malthi

Valmin identifierar, idag på ganska lösa grunder, Malthi med det homeriska Dorion. V. upprättade en mycket lång keramisk sekvens, från neolithicum till senhelladisk tid inom bosättningen. Stora delar av det keramiska beståndet hänförs till den sk. ”adriatiska varan”, en på lösa grunder sammanförd grupp av grov keramik, ibland med inristad dekor. Därtill kommer den sedan tidigare kända minyiska och mattbemålade keramiken från MH och senare mykensk keramik. V. identifierar, tyvärr, Lustrous Decorated/Mudstone and Chert (Zerners terminologi) såsom en lokal variant på EH II keramik. Varan skall istället hänföras till MH. Enligt egen utsago gräver V. ut över trehundra rum inom bosättningen. Endast ett fåtal strukturer dateras till den tidiga bronsåldern. Under den mellersta bronsåldern sker en mycket kraftig expansion inom bosättningen och under den senare delen av MH anläggs, enligt Valmin, även en försvarsmur runt hela bosättningen. Under den sena bronsåldern sker mest reparationer av redan befintliga byggnader och på försvarsmuren. V. hittade 47 intramurala gravar, fem tholos-gravar och en cistgrav öster om bosättningen. Inga kammargravar funna, trots lokaliseringsförsök under flera år. Nio vuxenbegravningar inom bosättningen, resten barngravar. 3 EH III/MH, 32 MH, 12 LH, enligt Valmin.

Valmin tror uppenbarligen på en invandring under övergången EH/MH (även om det är svårt att jämföra samman med hans tankar kring den adriatiska keramiken). En invandrande folkgrupp erövrar Malthi och etablerat en härskardynasti på platsen. ”Hövdingen” bor i ”palatset” i mitten av bosättningen och nära den södra porten i försvarsmuren finns en föregångare till gravcirkelarna i Mykene (s. 187ff.), där någon slags förfäderskult praktiserades.

Styrkan i Valmins publikation är den för tiden noga redovisade stratigrafien inom bosättningen. Det keramiska materialet från enskilda rum presenteras utifrån strata, ofta motsvarande verkliga kulturlager. Svagheten ligger i utgrävarens brist på kännedom om den lokala keramikens utveckling och hans envishet att länka allt till den adriatiska varan.

Kritik från senare forskare

”There are innumerable questions that immediately come to mind in connection with economic, social, and political conditions in and around MH Malthi – questions for which a completely excavated settlement might be expected to provide at least some tentative evidence. Valmin was more aware of the potential than most excavators of his generation and did his valiant best with the resources and the methods at his disposal. Still, the results are disappointing, and it is often difficult even to be sure whether he is referring to the MH or LH situation.” (MacDoland and Hope Simpson 1972, 136)

”Valmin’s association of the fortifications around the hilltop of Malthi with the MH habitation phase seems to be correct.” (MacDonald and Rapp 1972, 133).

”[At MH Nichoria] Coarse ware was very frequent, often with black inner surfaces and variegated outer surfaces. Decoration consists of finger impressions on the rim, knobs on the shoulders, and incised patterns. Incised decoration also occurs on finer vessels. (Both of these types of incised ware, together with the plain coarse ware, are classed by Valmin as ‘Adriatic Ware.’)” (

”Malthi’ is the name given by the excavator to the acropolis on the N end of the Ramovouni ridge, over 1 km. W of Vasiliko; the area enclosed within its fortification is c. 140 m. N-S by 80 m. With the exception of a stone figurine that may be N, and could have been brought from elsewhere, the earliest material from the site is MH and not of the earliest phase (cf. Most recently *Hesperia* 44 (1975) 111). It has also become clear that the “Adriatic Ware” reported from all levels (of which the incised type is only one class) is likely to be MH-LH rough plain and coarse ware, and that the frequently mentioned tiles are probably Byzantine, and thus much of the excavator’s interpretation has to be called into question. In broad outline, the site’s history can be reconstructed thus: after several phases of scattered buildings, a fortified village of integrated plan was founded, probably late in MH or even early in LH, which survived with few modifications into LH (III?). The finds are not very impressive, particularly after LH II. There are traces of a destruction by fire, but its date is not clear; some pottery from the site seems attributable to the early DA, but the iron objects may prove to be associated with the Byzantine occupation (there is also some C material.

At the W foot of the hill, two tholos tombs (d. 6.85, 5.75 m.) were dug into the slope of a low hill (the excavator’s statement that they were built completely above ground appears to be a misinterpretation of the data). The pottery recovered is of LH III date, some from T.2 being plausibly LH IIIC, but few finds have survived. A single cist grave was found in a field to E of the site, where others have been reported.” (Hope Simpson and Dickinson 1979, 174).

”We are now in a somewhat better position to make comparisons with the other main body of Middle Helladic material from Messenia, that from Malthi. It is clear that Valmin was misled by the primitive appearance of his coarse ‘Adriatic Ware.’ Having decided that it ought to have originated in the Neolithic period and that Neolithic was in fact represented at Malthi in the earliest levels, he was obliged to draw the conclusion that the same basic ceramic traditions persisted throughout the Neolithic, Early Helladic, Middle Helladic and even into the Mycenaean period. In looking for support for his hypothesis he seized upon the lustrous fabrics as providing the obvious local equivalent of Early Helladic *urfirmis* wares. The discovery in the 1960’s, however, of typical Early Helladic II sherds at various sites in Messenia by the Minnesota Messenia Expedition and the excavation by Papathanasopoulos of habitation levels of that period at Kokla, less than a mile from Malthi itself, demonstrated clearly that Early Helladic II was not in fact represented at Malthi. We have learned at

Nichoria that lustrous paint was fairly common in the later Middle Helladic phase and was probably a Minoan influence [Lustrous Decorated, Mudstone and Chert], perhaps introduced via the Minoan colony of Kythera.

In conclusion, it would now seem that the vast majority of the Malthi material belongs to the later phases of Middle Helladic, and that little if any can be attributed even to Middle Helladic I. We must admit that the Neolithic and Early Helladic I ceramic assemblages in Messenia remain virtually unknown. Enough Early Helladic II material has been found to suggest that the pottery of that period does not vary to any marked extent from that found in other parts of the Peloponnese." (MacDonald et al. 1975, 111).

"A prominent acropolis approximately 2 ½ km. west of the Vasiliko railroad station, at the S-E corner of the Soulima valley within reasonable distance of the main route connecting the valley with the Stenyklaros plain.

A large fortified acropolis with lower town and two tholos tombs at the foot of its west slope.

Pottery and constructions on the acropolis are mainly LH II-early III B, but evidence is claimed for habitation in all periods from the neolithic onwards. Weinberg (AJA 51 [1947] 172) says there is no "EH I" and that N last through to "EH II" (cf. Lepreon). The MH phase was apparently much more important than EH. The tholoi are dated "just before 1300," i.e. near the beginning of LH III B.

This is a well-preserved and reasonably important settlement with considerable strategic value in controlling an important E-W land route. Valmin has made a good case for equating it with the Dorion of the Homeric catalog." (MacDonald and Hope Simpson 1961, 233f.).

"Our brief 1961 review of this site must now be modified in several respects. It should be stated here, however, that nothing said below or elsewhere in this article diminishes our respect for Valmin's pioneering work here and elsewhere in Messenia. There is no basis for assigning it the name "Malthi," since the local name for the hill is Ramovouni or Akropolis and it belongs to the village of Vasiliko and not to the village of Malthi. But the name Malthi is now so closely associated with the site that it would be futile as well as pedantic to try to correct it. The distance of the site w of Vasiliko railroad station is ca. 1 ½ km., not 2 ½ km. The flourish of the prehistoric village was quite clearly in MH (and not in LH – cf. #27B) and it is apparently to MH that the "fortification wall" belongs. Valmin's evidence for habitation in N and even in EH needs review, but it is now very difficult, if not impossible, to check the pottery (let alone the stratigraphical basis). His repeated assertion that he found "Adriatic ware" stratified with sherds from all levels N through LH must be wrong and this in turn brings under a cloud his whole reconstruction of the history of the site in prehistoric times. Finally, the major argument for the equation of Malthi with Homeric Dorion was its unique position and history, but there are now several known major sites that may well have been of equal importance in this very heavily occupied area." (MacDonald and Hope Simpson 1969, 141).

"The stratum from which the latter figure [from Malthi] came 'contained one black Minyan and five small Early Helladic sherds'. (SME, 339) When it was believed that the site of Malthi had phases of Neolithic occupation, there was some small justification for ignoring the pendant's context and dating it to the Neolithic period. Recently the work of McDonald and his associates in Messenia has casted doubt on this belief. They have found through surface survey and excavation of a later Bronze Age sequence at Nichoria that Valmin's so-called Adriatic Ware is chronologically confined to a particular phase of the Middle Helladic period.

More recently R. Howell has restudied the Malthi pottery and now believes that the earliest ceramic evidence for occupation is a later phase of the Middle Helladic period.” (Diamant 1974, 106).

”Today, in view of more recent discoveries and studies, Dr. Valmin’s chronological division and classification of the ceramic material from Malthi must be treated with much caution. Several of his arguments, for instance his views on the chronological position of the so-called adriatic Ware and his dating of the earliest phases of the Malthi settlement, are no longer acceptable among students of Messenian archaeology. The works of Professors MacDonald and Hope Simpson and Mr. Howell in Messenia and at the site of Nichoria has shown that the Adriatic Ware is a special ware of the Middle Helladic period (with a possibility that it survives into the early phases of the Late Helladic period). Profs. MacDonald and Hope Simpson...have cast doubts on Dr. Valmin’s conclusions concerning the earliest occupation of the acropolis. Mr. R. Howell, after a comparative study of the pottery from Nichoria and Malthi, has reached the conclusion that the earliest material from the Malthi settlement belongs to the Middle Helladic period (most probably to its later phase), a view which is accepted by Prof. Hope Simpson and Dr. Dickinson.” (Lólos 1987, 14f.).

Huvudsaklig litteratur:

- Blitzer, H. 1991. ‘Middle to Late Helladic Chipped Stone Implements of the Southwest Peloponnese. Part I: The Evidence from Malthi’, *Hydra* 9, 1-73.
- Darcque, P. 1980. *L’architecture domestique mycénienne* (Thèse du III° cycle), Paris, 32f.
- Davis, J.L. (ed.). 1998. *Sandy Pylos: An Archaeological History from Nestor to Navarino*, Austin: University of Texas Press.
- Davis, J.L., S.E. Alcock, J. Bennet, Y. Lolos, and C. Shelmerdine. 1997. The Pylos Regional Archaeological Project I: Overview and the Archaeological Survey, *Hesperia* 68:3 (1997) 391-494.
- Diamant, S. 1974. ‘A prehistoric figurine from Mycenae’, *BSA* 69, 103-107, esp. 106.
- Hope Simpson, R. and O.T.P.K. Dickinson,. 1979. *A gazetteer of Aegean civilisation in the Bronze Age, vol. I: The mainland and the islands* (SIMA, 52), Göteborg, 174, D222 and D223.
- Karaghiorga, T.G. 1972. ‘Anaskafi perihis arheu Doriu (Excavation in the Region of Ancient Dorion)’, *ArchEph*, 12-20.
- Lauter, H. 1996. *Kiapha Thiti. Ergebnisse der Ausgrabungen II:1. Die bronzezeitliche Arkitektur* (Marburger Winckelmann-Programm, 1995), Marburg, 82-87.
- Leuven, J.C. van. 1984. ‘The Sanctuaries of Malthi’, *Scripta Mediterranea* 5, 1-26.
- Lólos, Y. 1987. *The Late Helladic I pottery of the southwestern Peloponnesos and its local characteristics* (SIMA PB, 50), Göteborg.
- MacDonald, W.A. 1972. ‘Excavations at Nichoria in Messenia: 1969-71’, *Hesperia* 41, 218-273, esp. 257.
- MacDonald, W.A. and R. Hope Simpson, 1961. ‘Prehistoric habitation in southwestern Peloponnese’, *AJA* 65, 221-260, esp. 233f.
- MacDonald, W.A. and R. Hope Simpson, 1969. ‘Further explorations in southwestern Peloponnese: 1964-1968’, *AJA* 73, 123-177, esp. 141.
- MacDonald, W.A. et al. 1975. ‘Excavations at Nichoria in Messenia: 1972-1973’, *Hesperia* 44, 69-141, esp. 111.
- McDonald, W.A. and Rapp, G.R. Jr. (eds.). 1972. *The Minnesota Messenia expedition. Reconstructing a Bronze Age regional environment*, Minneapolis, 16, 118, 129, 130-137.
- McDonald, William A., and Nancy C. Wilkie (eds). 1992. *Excavations at Nichoria in Southwest Greece. Volume II: The Bronze Age Occupation*. The University of Minnesota

Press, Minneapolis. [Review: Patrick M. Thomas, in *AJA* 98 (1994), 165-167. Review: Daniel Pullen, in *ArchNews* 18 (1993), 38-39. Review: Daniel Pullen, in *ArchNews* 18(1993), 38-40.]

Shelmerdine, C.W. 1981. Nichoria in Context: A Major Town in the Pylos Kingdom. *AJA* 85:3. p. 319-325.

Shelmerdine, Cynthia W. 1978. *Late Helladic IIIA2-IIIB Pottery from Nichoria and the Bronze Age History of Messenia* (Ph.D. Dissertation, Harvard University). *HSCP* 82. p. 360.

Stocker, S.R. 1995. *Deriziotis Aloni: A Small Prehistoric Site in Messenia* (The Pylos Regional Archaeological Project, 6), M.A. Thesis, University of Cincinnati.

Valmin, N., *Études topographiques sur la Messénie ancienne*, Lund 1930. Valmins avhandling över Messeniens historia och topografi. Särskilt s. 113-117.

- , *BullLund* 1925-1926, 60-89.

- , *BullLund* 1926-1927, 53ff.

- , *BullLund* 1927-1928, 190 ff.

- , *BullLund* 1934-35, 2ff.

- , *BullLund* 1936-1937, 133ff.

- , *The Swedish Messenia expedition*, Lund 1938, 1-414.

- , 'Spätmykenische Steinreliefs aus Messenien', *OpAth* 2, 1955, 66-74.

- , 'Minoische Seidlung in Messenien', *Deltion* 16, 1960, 119-122.

Renskrift från dagböcker

Nathan Valmins dagböcker förvaras idag vid Lunds universitetsbibliotek. Dokumentationen innefattar 5 antecknings-böcker och rapporter; från Messeniengrävningen finns två anteckningsböcker som omfattar 1929, 1933 och 1952. Från Malthigrävningen finns en 1933, inkl. gravkatalog, en 1934 med keramikanteckningar och småfyndsliggare 1926-27, 1929 och 1933 från Malthigrävningen.

Dagböckerna är inte alltid lättlästa. Klamrar markerar de fall då det inte har gått att tyda enskilda ord, eller då tolkningen är osäker.

Datum	Sida	Anteckningar
290522	13-15	Den gamla grävningen på toppterrassen rensades upp. I "megaron-huset", mellan härden och sydmuren grävdes ned till klippan. Murarna äro grundare på denna. I botten framkom en hel del ristad keramik och 3 små fragment av svartminyisk vara, samt en massa achrom, handgjord, grov keramik. Öster om rummet gjordes en del efterforskningar efter murarnas eventuella fortsättning, men vi stötte så gott som genast på berg och murarna synes ej fortsätta eller äro illa skadade. Söder om huset påträffades en massa sten, huller om buller som vi förgäves sökte få reda i. Troligen döljes en eventuell mur början under 1927 års jordskikt. På en terrass sydväst om och ca. 50 m. från (10 meter lägre ned) hackades en tranché, som frambragte en smal mur löpande Ö.V. - Regn avbröt arbetet.
290523	17	På toppterrassen framkom en ganska väl bevarad, av rätt stora och jämnhuggna lock murad terrass- eller befästningsmur, löpande i O-V. Den rensades ej upp till botten. Dess västra hörn fanns. Det är murad av grovare block, väl bundna. Däremot slutade muren i öster i ett fullständigt

Datum	Sida	Anteckningar
		<p>kaos.</p> <p>Nedre terrassen gav till resultat en liten kammare med rätt illa skadade murar, som synas fortsätta åt alla håll.</p> <p>Keramiken: Grov, achrom vara och mykenskt.</p> <p>- Regn hindrade oss kl. 12.</p>
290524	19-21	<p>Toppterrassens mur rensades upp ca. 15 m i N-S. Den är illa skadad på sina håll, men tycks gå på djupet liksom även fortsätta långt åt norr.</p> <p>Utanför den fanns en massa goblet-fragment, en pip av kanna med röda våglinjer runtom och ett par sländtrissor.</p> <p>Nedre terrassens hus vidgades åt norr och frambragte 3 rum efter varandra i N-S. De äro alla av olika dimensioner. I de mellersta fanns ett slags stenanhopning som sparades. Väster om dessa rum löper en annan, mycket buktad av skridning[?], som tydligen hör till samma hus.</p> <p>Keramiken var ännu på ca 75 cm djup rent mykensk. En massa grova vaser framkom samt ett par sländtrissor.</p>
290525	23-25	<p>Toppterrassens västra mur framrensades ända till gamla grävningens norra ända. Dess djup bestämdes genom en grop ungefär på mitten till över 1,1/2 m.</p> <p>Inne i "gravrummet" framkom ett slags hård nära dess västra vägg. I och omkring densamma låg en ben-hårnål och en del ristad keramik.</p> <p>På nedre terrassen blottades ett hörn av den västra filen, som synes bilda 3 andra rum tämligen parallellt med och motsvarande de 3 västra. Dessas östra mur synes vara husets östra yttermur. Däremot synes huset ha längre utsträckning i både norr och söder. Den västra muren löper mycket buktad.</p> <p>I det norra av de 3 östra rummen, som är mindre än det mellersta, fanns en likande stenanhopning med tydliga kolspår i och omkring och ett par ganska fullständiga, grova "grytor" men även ett par mindre vasfragment.</p>
290527	27-31	<p>På toppterrassen bortfördes 1927 års jordhögar för att bereda plats åt den nya grävningen. Tätt intill västra muren framkom högt upp en mur som går i O-V och troligen har samband med "megaronrummet". Den har nog 1927 delvis förstörts i fogen.</p> <p>I nedre huset avslutades den västligaste muren. Den löper ej längst hela huset utan synes inrama ett rum motsvarande det mellersta. Husets plan blir så denna: [skiss med rum A-D]. Rum A innehöll en stenanhopning i mitten och mellan denna och västra väggen samt i den en massa vaser, alla brutna men tämligen fullständiga. De flesta äro okroma, en grov pithos och en liten, helt sfärisk "skopa". I N.V-hörnet låg en bemålad vas, tydligen utan botten. Det hela kan se ut som ett kök men en liten bit av ett leridol låg där.</p> <p>Södra delen är oviss än. Ganska parallellt med rum C:s västra mur och en god del S om den löper en mur, som börjar i N med en bredare plattform eller dylikt. Den har ingen tydlig sydlig ända men från dess södra del löpte en, illa sönderrasad, mur i vinkel åt öster, böjde där åt norr och kan tänkas ha anslutit ett litet rum, kanske ett avträde.</p>
290528	33-35	<p>På toppterrassen avslutades jordschackningen.</p> <p>I nedre terrassens hus avslutades upprensningen av rum C. Dess östra vägg utgår ej från B:s S.Ö-hörn utan ett stycke V därom. Däremot upptäcktes en ny mur, som bilda fortsättning åt öster av B:s sydvägg. I</p>

Datum	Sida	Anteckningar
		<p>rum A rensades stenhögarna upp. Den ena är utan tvivel en härd. Den ligger ganska nära N.V-hörnet och tätt intill norra väggen. I den andra, som bestod helt av rasade stenar lågo en del fullständiga vaser, alla brutna och ett par sländtrissor samt en knapp av steatit.</p> <p>I rum D fanns en liten barngrav innehållande 2 skelett med ett huvud i vardera ändan. Den medhanns[?] ej fullständigt. Det ena huvudet täcktes av en rund stentrissa. Sådana runda trissor finnas på 3 andra håll i huset. Strax över ena hörnplattan av denna grav löper en ganska välmurad vägg av väl tillhuggna, kvadratiske stenar. Keramiken i och kring denna synes vara MH. Graven under skulle så vara att anse för äldre, kanske EH-neolitisk.</p> <p>- Arbetet avbröts av oväder.</p>
290529	37-39	<p>På topterrassen rensades upp väster och sydväst om megaronrummet. Strax väster därom framkom ett rätt stort rum med följade inrättning: [skiss över murar]. Det ser ut att vara en stor bänk i mitten, ett slags härd (eller altare?) och en liten bänk i hörnet. På härden voro starka kolspår. Söder om detta rum finns ett par, 3 små rum, tydligen ett slags förrådsrum, tätt anslutna till yttermuren och med delvis illa raserade mellanmurar. Norr om bänkrummet finns en del sten, som möjligen kan vara uppmurad men också kan vara raslager.</p> <p>Norr om megaronrummet löper, parallellt med dess norra vägg, en väl murad mur, som i väster kolliderar med nordmuren.</p>
290530	41-43	<p>Kamrarna sydväst om megaronrummet rensades upp. I deras övre lager är jorden kolsvart och starkt kolblandad. En väldig eld har förstört deras innehåll. De synas vara 4, kanske flera, och innehålla i botten en del rasad sten och i ett par fragment av jättepithoi. De äro således att anse för förrådsrum, vars innehåll ödelagts.</p> <p>Norr om härdrummet rensades den fina parallellmuren upp. I den fanns en del obsidian och feuersteins ting och en del grov vara, kanske MH (op. 1927 års fynd där!).</p> <p>Dessutom rensades ett rum öster om "förrådsrum I" upp men dess östra mur fanns ej innan dagens slut.</p> <p>Norr om bänkrummet fortsattes arbetet i anslutning till yttermuren.</p> <p>I nedre huset rensades och avslutades graven. Den var blott 70 cm lång, i N-S, och innehöll ett barnhuvud i vardera ändan och benen över varandra. Inga vaser fanns. I botten, under huvudena, lågo flata stenar.</p>
290531	45-47	<p>På topterrassen rensades rummet norr om bänkrummet upp. Dess norra mur är synnerligen väl murad. Den södra har i öster en dörr till bänkrummet. Över och kring dess norra mur lågo i jordytan ca 125 byzantiska bronsmynt, alla av samma typ.</p> <p>"Kasematerna" slutades. Den sydligaste (5:e) har till sydvägg den södra terrassmuren och är mycket smal.</p> <p>Efter mycket sökande i stenmassorna lyckades vi söder om megaronrummet få fram åtskilliga murar. Den första kasemattens södra mur fortsätter österut och böjdes ca 2 meter från S.Ö-hörnet åt söder, där den är ytterst grov. Troligen fortsätter den från denna tvärmur vidare åt öster. Norr om denna Ö-V-gående mur bildas ett rum, i vilket vi fann en lång stenanhopning, sträckande sig i Ö-V och helt omgiven med aska, i vilken låg en del djurben. Mellan stenarna låg en grov vas, bruten och</p>

Datum	Sida	Anteckningar
290601	49-51	<p>använd. Det hela liknar slående ett altare eller dylikt.</p> <p>I rummet söder därom fanns fragment av en mycket grov pithos.</p> <p>På toppterrassen fanns en liten barngrav i rummet längst N-O ut. Den hade blott en täcksten kvar. Troligen ha de andra tagits bort. Den innehöll 2 små barnskelett med huvuden i vardera ändan. Den var orienterad O-V. Runt omkring var rummet fyllt med sten, men ingen annan grav fanns.</p> <p>Keramik MH.</p> <p>Öster om kammare I rensades "härden" upp. Det tjocka asklagret innehöll – utom ben och skärvor – ingenting.</p> <p>Öster därom synes allt vara kaos. Murar spårades blott längst i öster, men på 1 meters djup framkom i ett tjockt asklager en enkel mur, ovan vilken syntes spår av en bränd råstensmur. Keramiken grov, men svår att bestämma.</p> <p>Från "altarrummets" södra väggs mitt löper en grov mur åt söder. Väster om den finns en massa sten, ej utan ordning och mellan dem <u>massor</u> av keramik i ett kolsvart asklager. I botten ljus aska.</p> <p>Söder därom, begränsad av kammare III-V finns en egendomlig smal passage eller dylik, fylld med grov sten. Väggen väster därom är synnerligen bred och solid. Man är böjd att tänka på ett torn eller dylikt.</p> <p>Öster (S.Ö.) om megaronrummet påbörjades upprensningen av en del enkla murar, blott 2 lager djupa.</p>
290603	53-55	<p>I rummet längst i norr grävdes ned till ett stenlager 0,30 m under gravens nivå. I botten fanns en halv slipad stenyxa.</p> <p>Södra omramningsmuren rensades. Den är tjockare än den västra och har samma tjocklek som kammare 4-5:s östra mur. Tyvärr fick vi ej fram en ända säker tvärmur, men troligen äro de alla raserade tätt intill muren.</p> <p>Det sydvästra kärnrummet hade en enorm massa sten, lagt horisontellt i många varv över klippan, som där är ojämn. Kanske har det där funnits ett torn eller dylikt. Keramik sällsynt.</p> <p>I rummet strax söder om härdrum II framkom en grav, tydligen direkt ansluten till rummets östmur. Den medhans ej.</p> <p>Öster om megaron rensades en del, ganska osammanhängande och illa förstörda, murar fram. Sydöst om megaron är jorden djup och en del låga murar löpa på 1,20 m djup på tvärs mot de övre. Jorden över dem är starkt blandad med aska och mycket mjuk.</p>
290604	57-59	<p>Inramningsmurens östra sida fanns och rensades upp till en längd av ca 10 m. Den är illa förstörd och byggd på den ojämna klippan.</p> <p>Intill den (väster därom) sluttar terrängen starkt och synes vara full med sten. 5-6 m väster ut löper en mycket grov mur av stora, ojämna stenar, lagda dels horisontellt, dels vertikalt.</p> <p>Hela området mellan denna inre mur och kamrarna i väster synes vara avsiktligt utfyllt med flata stenar. Det är mycket troligt att vi där ha ett slags stenlagd gård. Men säkert är det ingalunda än.</p> <p>Sydväst om megaronrummet rensades det sista rummet upp. Det innehöll anmärkningsvärt föga sten och keramik. Den egendomliga högen av stora, tunna stenar i N-Ö-hörnet kan vara av en golvbeläggning. (Detsamma är kanske även en del av "bänken" i rummet norrut!)</p> <p>Barngrav IV rensades. Den innehöll ett mycket illa förstört skelett av en 4-5 åring lagt på en bädd av sten, ansluten till en mur och sönderrasad.</p>

Datum	Sida	Anteckningar
		Barngrav III rensades upp. När de båda första skeletten borttagits, påträffades 2 andra tätt under. Ett par tunna stenflisor i botten kan möjligen ha varit ett slags skiljegolv. Murarna började ”borstas”.
290605	61	Yttermuren rensades vidare upp i öster. Den har en del egendomliga utbuktningar och hörn. (Se planen!). Rummet sydväst om megaron avslutades. Dess östra mur är mycket buktig och tunn. - Regn avbröt arbetet klockan 11.
290606	63	På eftermiddagen fortsattes rensningen av östra yttermuren. Den har en egendomlig liten kammare eller dylikt ungefär på mitten. Öster om muren började en del andra murar klara upp sig. I nedre huset började murarna borstas och i rum B börjades djupgrävningen.
290607	65-67	I nedre huset fortsattes djupgrävningen av rum B. Det visade sig innehålla en massa fullständiga vaser, liggande söderslagna i en egendomlig noggrann ordning. På topterrassen fortsattes östra yttermuren. Den har en liten kammare och norr om den en bred, väl lagrad mur. Öster därom rensades en parallellmur och en del lägre murar västerut. De ha en del stenyxfragment (in alles 4!) och både EH och MH keramik. Det mesta av keramiken kan ha kommit dit med fyllningsjord vid terrassering, då hela södra området öster om muren ju kan antagas vara en terrasserad går eller dylikt. Men längre åt väster och nordväst äro lagren rena och murarna av en helt annan karaktär, liggande direkt på klippan. Där ha vi den äldsta bebyggelsen.
290608	69-71	Den östra omramningsmuren slutade oförmodat. Antingen är dess norra ände ett torn, eftersom vi stötte på en massa lagrade stenar, eller är den helt förstörd. Vi övergav den för att söka inifrån. Intill murens sydöstra del grävdes djupt ned. En låg mur löper i spetsig vinkel ca 1,5 m under den gamla jordytan. En annan, djupgående och ganska väl murad löper normalt ut från omramningsmuren. Den ligger ca 0,20 m högre. Av keramiken att döma äro de båda ej mycket åtskilda. En massa sländrissor och polerad keramik samt målad dito fanns intill. Troligen äro de de äldsta murarna här. I mellersta av 1927 års smårum fanns en del grov keramik och ett föremål av phallusform. Resten av det utgrävda området rätt öster om megaron började rensas. Strax norr om tvärmuren (se föregående sida!) fanns en väl tillhuggen 0,15 m tjock bas av kolonn mitt emellan muren och en klipputhuggning, som bildar en parallellmursfortsättning. Nedre huset rensades och ritades.
290612	73-75	Östra muren fortsattes, och hela partiet mellan den och megaron rensades. Ungefär mitt för dettas S.Ö. hörn är en öppning i muren och på båda sidor om den, dock ej helt mitt för varandra, kamrar med väl murade väggar. Norra ingångsväggen bildas av ena kammarens S.Ö. hörn. Den andra ligger utanför murflanken. Därifrån kommer man in i ett litet rum, hejdas av en grov mur och tvingas åt vänster d.v.s. S, in i kolonrummet. Dettas västra vägg bildas av klippan, som huggits ut (man ser än runda spår av ett redskap.) Men nivån och keramiken visa här på förmykensk tid.

Datum	Sida	Anteckningar
		Troligen har muren byggts om och utvidgats (op. västra dubbelmuren!) men ingången har bibehållits på samma ställe. Det hela ser ut så: [skiss]. Mellan muren och megaron löpa en del låga och illa förstörda murar. Mellan dem fanns bl.a. en hel stenxya.
290613	77	För övrigt rensades upp här och där och västra grävningsspartiet ritades. Östra ingången och muren norr därom samt murfragmenten mellan muren och megaron rensades upp. Det låga huset grävdes ned till klippan, på vilken det vilar. I kolonnkammaren innanför portrummet rensades även ned till klippan. Denna är här ojämn och har planerats med jord och flata stenar. Hela grävningen rensades, ritades och fotograferades. Slut.
330518	81	Det gamla grävningssområdet, som under de 4 åren vuxit starkt igen, rensades fram med 12 mans hjälp. Intet nytt framkom.
330519	83	Samma arbetsstyrka: 12. Vid upprensningen av centralrummets norra, [?] böjda mur befanns den vara sönderrasad på sydsidan, så att endast hälften av dess bredd återstod. Den bevarade norra sidan var rak. Det på planen i Bull. Lund 1927/8 angivna "knäet" var ett raslager. Mellan denna mur och den 0.70 m. norr därom löpande iaktogs en jämn stenläggning, som troligen en gång fortsatt genom det så uppkommande prånget (kanal?? I så fall för regnvattnet från ett [?]).
330520	85	Den östra "yttermuren" rensades vidare upp sedan de gamla sållhögarna avlägsnats, men upphörde [?] och har troligen fortsatt ovanpå en markant skarp nedhuggning i klippan.
330521	87-89	Samma arbetsstyrka: 12. Utanför den gamla nordmurens nordvästra del började framrensningen av nya murar. Raslagren voro oerhört förvillande och svåra att analysera. I fil med den gamla västmuren fortsatte en kraftig mur men [?] 1½ m. och kunde ej vidare följas. Ett liknande kort murparti går fram i linje med centralrummets västmur. Kanske är det ett slags yttre stöd åt muren.
330521	87-89	SIDAN 87 SAKNAS I KOPIORNA!! ...intill vilken stått en en härd, murad av ojämna stenar. Från denna hade åt N. nedfallit massor av rester: kol, ben, krukskärvor, allt i ett ljusbrunt asklager. Flera större fragment av vaser, bl.a. en LH I el. II lågo däri. Rum X är således utan tvivel att anse för köket. Det mindre rummet S därom är använt till [?] ändamål. Det nyupptagna norra partiet var svårt att reda ut. Mellan den gamla nordmuren och den nordligaste [eken?] rensades en del illa förstörda och osammanhängande murar fram. Ungefär mitt emellan de båda [ekarna?] framkom en barngrav.
330522	91-93	Huset på sydsluttningen rensades. I X fortsattes rensningen av härden. Därpå vidtog undersökningen av den stora "terrassen" Ö därom. I nordpartiet fortsattes rensningen betydligt utökad N om eken. C:a 8 m. N.V. om denna hittades i närheten av en mur och [tätt?] under ytan ett antal tunna bronslameller, av vilka en var genomborrad, samt en bronsmejsel. Intill den moderna stenvuren, c:a 15 m. från eken lågo nära jordytan en del illa förstörda järnbitar. Murarna började allt tydligare framträda och visade sig bilda ett sammanhängande parti, vars murar torde ej alla bilda räta vinklar och ej alla ligga i samma plan. I ytan, c:a 20 m. N om eken hittades ett byzantinskt silvermynt.
330524	95-97	Kring östra tornrummet rensades murarnas utsidor fram och norr därom

Datum	Sida	Anteckningar
330525	99-101	<p>en kort murbit, som trol. är en illa förstörd yttre anläggning. I norra partiet vidgades grävningen betydligt. 2:a rummet norr om eken blev fullständigt. I NÖ hörnet finns en halvcirkelformig plattform, möjligen en härd.</p> <p>Strax V om detta rum framkom ett annat, vars västra mur trol. vilat på den uppskjutande klippan och nu ej kan spåras klart. Intill dess östra mur låg ett tjockt brandlager och i detta fanns dels inkilat mellan uppstående stenar en stor pithos och en kvarnsten, allt inbäddat i ett gult lager jord. I NÖ hörnet fanns löparstenen till kvarnen. Hela kvarnrummet har tydligen varit fyllt med mjöl bränt vid branden, ty stenarna voro spruckna och sköra.</p> <p>S om kvarnrummet rensades ett annat fram, vars golv tydligen bestått av en ojämn stenläggning.</p> <p>N om kvarnrummet fortsatte dettas östmur, och Ö om denna hittades en del järn och tunga ”malmklumpar”.</p> <p>På andra sidan stengärdesgården fortsatte murarna. Strax intill dennas östra sida låg i ett par jämna, flata block mellan ett par murar och kan möjl. ha varit en tröskel.</p> <p>Öster om stengärdet rensades ett parti fram. Jordlagren voro tunna och murarna illa förstörda. Några fullständigt säkra system framkommo ej. Norr om kvarnrummet grävdes ett stort området ut. Flera tydliga murar framkommo, som bilda räta vinklar med härdrummets och fortsätta in under stengärdet. I NÖ hörnet i rummet N om kvarnrummet hittades en kvarnsten.</p> <p>Västsidan av detta [?] utgrävda, nordligaste områdebegränsas av en mycket bred mur, som delvis vilar på klippan och sannolikt utgör yttermuren.</p> <p>Norr ut, c:a 30 m. längre ned på sluttningen, gjordes på en terrass med djup jord ett par provgrävningar men utan resultat.</p> <p>C:a 80 m. längre ned på nordsluttningen, rätt under och framför ett brant stupande klipparti, framför vilket ett slags ramp går upp, hittades en del mycket stora och väl murade block. Under klippan var en hålighet och det hela liknade ingången till en kammargrav. Vid upprepningen av stenarna befinnas de snarare utgöra en stor och kraftig byggnad, möjligen ett torn.</p>
330526	103-105	<p>”Tornet” och klippålan rensades vidare upp men gav föga resultat. En del ben av fågel och ett par, som möjl. är av människa, samt en del grov keramik hittades intill. Stenblocken voro genomgående väl utvalda eller tillhuggna och av avsevärda dimensioner. Förmodligen har ett större klippblock rasat ned och förstört en anläggning av oviss karaktär.</p> <p>Norra ”yttermuren” följdes vidare in under stengärdesgården och slutade ett par meter öster därom. Kanske bör man snarare däri se en väg e.d., ty även utanför den löpa stenlager, som torde kunna vara nedrasade.</p> <p>Öster om stenmuren började rensningen av ett hopplöst stenlager, än mera svårtillgängligt på grund av buskar och törnen. Ett par murar, bildande fortsättningen på föregående dags, framkommo. De bilda ett par rum. I det mellersta av dem, rätt väster om magasinet, hittades i en vrå en slags ringvas med små kernoi på en massiv ring.</p> <p>30 m. längre ned på terrassen åt N grävdes provschackt i [?]form och på trenne håll påträffades murar, vars framrensning dock ej nådde långt. Den</p>

Datum	Sida	Anteckningar
330527	107	västligaste av dem är djup och väl murad. Öster om stenmuren utvidgades området. Intill och V om magasinet framträdde en böjd murlinje utgående från ett uppskjutande klippstycke och möjl. en bit av ett absidhus. Hela partiet intill gårdet är illa förstört genom gärdesbygget och jordlagren äro tunna. Svårigheten att få fram klara murar är stor. På nedre N terrassen fortsattes framgrävandet av de N-S-löpande murarna. Den västligaste böjde av åt Ö och därpå åt S bildande ett klart rum. Den mellersta och Ö böjde även av och torde alla utgöra väggar i väl murade hus.
330529	109	På grund av regn börjades kl. 12 – I partiet Ö om stengärdesgården fortsattes framrensandes murarna vidare. Ävenså i de tre trencherna på N slutningen nedanför magasinet. I den västligaste av dessa hittades en sex cm lång bronsdolk.
330530	111	Grävningen fortsattes på de förutnämnda partierna. I det östligaste av [?] 3 schackt hittades en stor grav och troligen en annan i det västligaste. Båda lämnades öppnade. (Fynden 29-30 sammanförda: Ö om stenmuren, mellersta delen.” ”Ö om stenmuren, nordliga delen.” ”Nedre norra partiet, V delen; Nedre norra partiet, mell. delen. Nedre norra partiet, Ö delen.”)
330531	115- 117	I nordligaste delen Ö om gårdet framträdde klart 6 rum eller hus med starka Ö-V-gående yttermurar. Mellan rum 3 och 4 löper åt S-SV en bred gång, trol. en gata. Barngravar hittades i rum 1, 3, 6 och det [?] åt S angränsande rum. I rum 5 låg ett vuxet [?]. Den östra N-S muren till rum 6 löpte in under den moderna terrassmuren och böjde strax N om denna av åt V och trol. åt Ö. Alla dessa rum synas hava fortsättning åt S uppåt slutningen. Strax N om magasinet framkommo ur stenrosenas hopplösa konglomerat småningom rum med delvis välmurade men illa förstörda murar. Mellan ett par kraftiga [?] c:a 20 m norr om magasinet löper en small gång, möjligen fortsättning på den i N mellan rum 3 och 4 iakttagna. C:a 15 m norr om magasinet rensades även ytterst svårtillgängliga murar fram. Keramiken var enormt lik på samtliga platser men jorden tunn.
330601	119- 121	Hela slutningen N om magasinet förbereddes och röjdes för grävning. Strax N om det fortsattes framrensningen av murarna, som äro väl lagda men sällan djupa. Kring ”gatan” funnos fortsättningar på båda sidor. Längs NO-gärdet hittades fortsättningen på Ö-V-murarna. De föregående dag funna båda barngravarna och den vuxnes preparerades fram. Den senare låg i hockerställning strax NV om lilla eken. En av de förra var väl bevarad, låg på rygg med benen böjda och huvudet åt vänster. Under NV-gärdet forsatte N-S-murarna och slutade mot en kraftig tvärmur tätt utanför (N om) gårdet. Ett tiotal m av denna, som är mycket bred och synes vara en yttermur om ej en ramp, grävdes ut. En liten tvärmur på denna sida gårdet kan ge anledning tro, att den breda muren haft samma slags små kasematter som vi funnit i V muren 1929.
330602	123	Nedre norra och nordöstra breda muren grävdes fram. Dess längd och

Datum	Sida	Anteckningar
330603	125-127	<p>djup visar tillfyllest, att den måste vara en yttermur. N och NNV om magasinet började i den nyröjda sluttningen murarna framträda, i synnerhet en väl murad med N-S-riktning.</p> <p>På sluttningen N om magasinet framkommo flera nya murar, bildande små rum. I ett av dessa iakttogos täckplattor till barngravar invid Ö väggen.</p> <p>Längst ned på nordsluttningens V del följdes även N-S-gående murar. Den långa och djupa yttermuren i N följdes nedanför hela nordsluttningen. Den har hela vägen samma bredd (c:a 2 m) och måste betecknas som den verkliga yttermuren. Dess västligaste del slutade rätt utanför "gatan" och bildar där en port, vars mycket kraftiga block illa sönderkastats. Från yttermuren börja på insidan smalare men väl murade tvärmurar inåt, troligen kamrar och rum, som använt yttermuren till vägg. Mellan dessa ligga flera barngravar.</p>
330606	129-131	<p>Norra porten visade sig mindre väl bevarad, än vi hoppats. Yttersidan av muren V om genomgången är ant. illa förstörd eller löper betydligt längre in, dvs yttermuren skulle vara svagare där. – Muren följdes på insidan in under och på västra sidan av gårdet och var där väl bevarad.</p> <p>Åt öster och söder rensades även yttermurens insida fram. Den löper långt nedanför rösen, vilket ger en oväntad bredd åt hela borgen.</p> <p>Partiet strax S om och ovanför "gatan" från norra porten vidgade sig till ett H-kantigt område, där jorden var full med småsten och på ringa djup klippan kom i dagen. Det hela ser ut att ha varit en gård eller mindre torg. Kanske kunna i så fall de korta åt S löpande murstumparna ut från yttermuren förklaras av öppna hallar.</p> <p>Längre upp på sluttningen, c:a 15-20 m N om magasinet fortsattes framrensningen av murar. Jorden är ganska djup och murarna rätt illa skadade av [?].</p> <p>Tätt under norra yttermurens insida, c:a 5 m V om lilla eken, låg under en flat och stor håll en barngrav, som tyvärr under helgen öppnats och förstörts, ty överst var jorden mjuk och innehöll tunna och små barnben strödda över hela graven. I botten framkommo grövre ben av en c:a 8-10-åring. Vid vänstra sidan om liket låg en "käppknapp" av ben.</p>
330607	133-135	<p>Yttermuren grävdes vidare ut. Den östra delen var svår att följa. Strax S om en tvärmur inåt böjde den ut åt öster. Intill denna böjning ligger ett block med en egendomlig intagning på övre sidan, som ser ut att vara artificiell och kanske tillhört en dörrtröskel. S därom löpte en rad grova block men blott i ett lager. Murens fortsättning hittades ej.</p> <p>Norra delen V om gårdet böjde i en båge åt S. Ett 10-tal m från gårdet löpte på insidan ett par tvärmurar inåt. Mellan dem var muren trol. illa förstörd och svår att följa. Tre stora, runda stenlock och ett av lera till pithoi lågo mellan tvärmurarna.</p> <p>På nordsluttningen nedanför magasinet framkom c:a 30 m ned en god mur som löpte i rät vinkel och klart förband med den dagen innan funna N-S-gående.</p> <p>Partiet V därom, rätt Ö och N om röset, rensades fram. Jorden är något djupare men klippan sticker även där upp.</p> <p>20 m N om magasinet framkom en större plattbeläggning mellan låga murar (öppna åt Ö). Nedanför denna iakttogos samma beläggning med</p>

Datum	Sida	Anteckningar
330608	137-141	<p>”makadam” som innaför ”gatan” från N porten. Murarna äro tydligen förstörda och klippan går i dagen.</p> <p>Ytermuren följdes i Ö och NV. Den var på det förra hållet illa förstörd och långa bitar blott 1 stenlager djup. Flera tvärmurar utgå från den. Mellan den 2 och 3 av dessa från S-V gärdet räknat låg tätt intill yttermurens insida en vuxen person i hockerställning.</p> <p>Den NV delen återtog efter kröken en rakare N-S-riktning. Även den var illa förstörd, ofta endast ett stenlager, beroende på, att den löper tätt invid en klipprand. Flera tvärmurar löpa inåt från den; ett par av dessa ha under föregående dag troligen genomhackats. Mellan en egendomlig öppning i den för övrigt jämnlöpande klippmuren c:a 20 m från V gärdet iaktogs illa förstörda stenrader under varandra. Innanför öppningen var muren svår att finna och har kanske aldrig funnits. I så fall är det ej uteslutet, att vi kan ha en ”bak-utgång”, möjligen en liten trappa.</p> <p>Tätt S om detta ställe var jorden intill muren grågul och tydl. blandad med ett främmande stoft. (Prov togs).</p> <p>Norr om magasinet började [?] murarna framträda till 3 rum: ”NV om röset rum 1 och 2 från S om rum 3 Ö om 1.” En massa svart, kolblandad jord låg i rum 2 över och omkring ett oordnat röse i NO-hörnet. Intill dess Ö mur går åt Ö ett par korta tvärmurar, mellan vilka en stenpackning och på den kol och benrester, möjligen en härd och ett köksrum. En liknande ”härd” ligger i rum 1:s S del.</p> <p>I och S om rum 4 från V gärdet räknat grävdes djupare men murarna voro tydligen illa förstörda eller ha aldrig funnits.</p> <p>Mellan röset och V gärdet och norr därom fortsatte avskalningen av ytlagren.</p>
330609	143-147	<p>Ö yttermuren eftersöktes S om O-V-gärdet. Dess lopp är mycket problematiskt, då i regel blott en rad stenar finns kvar. Ett par tvärmurar löpa S om gärdet. C:a 8 m S om detta låg ett mycket litet barnskelett.</p> <p>V delen av yttermuren fortsatte klar och väl bevarad. 4 nya tvärmurar på kort avstånd från varandra framkommo. Mellan dem lågo tunna och väl tillslagna täckplattor till [?] (av sten). I ett av rummen var jorden av samma egendomliga, grågula konsistens som den föregående dag iakttagna. Norr om det 1929 framgrävda huset påbörjades framrensningen av yttermuren. Det 1927 blottade murstycket 20 m norr om huset måste vara en av de vanliga tvärmurarna men från den var yttermuren svår att följa. Ett stycke längre åt S framkom på stort djup (1 m) en del stenar i rad, som möjl. äro yttermuren. Intill densamma låg ett lager av samma gulgrå jord och en liten och en stor täcksten till pithoi lågo däri.</p> <p>På nordslutningen skalades intill V gärdet ytlagret vidare bort. Inga murspår: de böra ligga djupt.</p> <p>Längs yttermurens N insida rensades murarna bättre fram ur rösen. Strax NV om lilla eken blev rum 5s S mur klar. S om rum 6 ([?] lilla eken) framkom i lager 2 ett slags gång och S om denna ett stort rum ([?] [Witsens?] barngrav). S och SÖ om detta grävdes även vidare (lager 2). SÖ om rum 6 ([?] under gärdet) rensades ett nytt rum fram, vars SO mur löper in under gärdet och slutar mot yttermuren.</p>
330610	149-153	<p>Den Ö yttermurens insida övergavs och istället framrensades dess yttersida, som bitvis är klar men på vissa håll har fallit utåt. C:a 10 m S</p>

Datum	Sida	Anteckningar
330613	155-159	<p>om O-V-gärdet påträffades en yttre tvärmur, vars förlopp ej undersöktes. Den mellan inre tvärmur 2 och 3 N om O-V-gärdet konstaterade graven framrensades och befanns vara en hockergrav [?] utan egen ram mellan ytter- och tvärmurarna. Huvudet blev illa förstört av hackan o.d. men f.ö. är dess skelett förvånande väl bevarade. Under dess bäcken låg en mykensk(!) skärva, som knappast kan ha kommit in med regnvatten eller dylikt.</p> <p>På båda sidor om Ö röset vid lilla eken rensades murarna fram. Tvenne vackra rum med djupa och välbyggda men smala murar framkommo S om lilla eken. V om dessa synes antingen ett väldigt rum hava sträckt sig uppåt slutningen eller eller denna ha legat öppen. I rummet mellan V rösets S-ända och skottkärrevägen hittades på 0,50 m djup en liten "kernos".</p> <p>På nordslutningen mellan röset, V gärdet och "gatan" rensades i lager 2 murar fram till ett par rum orienterade efter samma plan.</p> <p>V yttermuren rensades på insidan fram ett stycke ung. rätt V om N eken. Den var delvis lagd på klippan och svår att följa. En grav med mycket grova och välbevarade ben fanns mellan ett par tvärmurar. Sådana löpte med små avstånd från varandra, ofta på uppskjutande klippblock.</p> <p>S därom, tätt NV om 1927 års lilla mur, framkom efter oändligt sökande yttersidan av yttermuren, som i de djupa jordlagren kunde följas på över 1 meters djup. Den är synnerligen solitt murad med på utsidan tillhuggna block av betydande mått, här och där tillhuggna i ett slags polygonal form. [?] yttermurens yttersida rensades. En meter S om den sidan 149 nämnda yttre tvärmuren påträffades en andra med den förra parallell. C:a 7 meter är yttersidan välbevarad. Sedan [uppgavs?] den [?] den var svår att följa och påträffades igen efter c:a 5 meter. Sedan går den delvis följande klippskärning c:a 15 meter med fyllningar mellan klipputsprång c:a 27 meter från de båda förg. en ny yttre tvärmur som inte följdes.</p> <p>V. yttermurens insida följdes ytterligare c:a 20 meter söderut. Delvis mindre väl bevarad. En tvärmur. I sydvästra delen följdes först med viss svårighet utsidan. Ungefär mitt för den gamla grävningens sydlinje böjdes muren helt oväntat i sydöstlig riktning med väldiga kvaderblock. Jordmassorna från det utgrävda huset på sydslutningen undanförlades till ett ställe utanför yttermuren.</p> <p>V. om "gatan"</p> <p>4:e husraden. Ett rum 3,5 x 3,5 framrensades närmast yttermuren. S. om det kom en smal kammare, som endast påbörjades.</p> <p>2:a husraden. Ett stort rum började framträda som nummer 2 från yttermuren.</p> <p>1:a husraden. Hela området N om röset rensades utan att någon säker Ö-V gående mur framkom.</p> <p>Ö om lilla eken</p> <p>2:a raden. Rummet närmast yttermuren rensades helt. I det framkommo också lägre liggande, äldre murar.</p> <p>2:a rummet från yttermuren rensades helt.</p> <p>S om nämnda 2:a rummet är vid klippans slut en rund mur, som stöder mot klippan. Kan tänkas vara en brunn.</p> <p>3:e raden. Ett stort rum närmast yttermuren påbörjades.</p>

Datum	Sida	Anteckningar
330713	Saknas	<p>Ett annat rum S om detta påbörjades.</p> <p>Gången S om SV-bastionen rensades vidare upp ned till ett stenlager, som antagligen innehåller fortsättningen på den lägre N-S muren inom bastionen. Hela västra delen av gången hade på c:a 0,80 m djup en tjockt asklager.</p> <p>V om bastionen grävdes även ned på samma djup. Även här fortsätter asklagret och askblandad jord. O-S muren innifrån bastionen fortsatte under dennas V mur och har intill sin S sida en hårdliknande anhopning sten. Parallellt med denna mur löper sannolikt ibland gångens stenar en sydmur. Ungefär mitt emellan båda står en kolonnbas.</p> <p>N om bastionen och nedanför trappan rensades färdigt ned till klippan. Nedanför (V om) dennas nedersta trappsteg står en liten pithos nedgrävd och i denna lågo resten av ett barnlik.</p> <p>Trappan rensades färdig. Därvid befanns plattbeläggningen bättre bevarad, än vi först antagit. En del stenar komma som vid den första utgrävningen av misstag avlägsnats, [?].</p> <p>Rummet Ö om bastionen rensades färdigt. Tvenne N-S gående murar under de övre bilda jämte den O-V-gående ett smalt rum.</p> <p>N om megaron och dess V mur grävdes ned bland stenröset kring N eken. Ett par murar blevo klara. Mellan magasinet och gamla gräv. kom klippan genast i dagen. Där få vi förmoda en öppen plats.</p> <p>Under och på båda sidor om det numera borttagna N-S stengärdet grävdes även ned, varvid ett par nya murar visade sig bilda vinkel med och höra till tidigare funna.</p> <p>I 2:a och 3:e rummet N om kvarnrummet rensades ett par kvarlämnade ”dubbelmurar” bort; de voro nedfallna från de [riktiga?]. I 3:e rummet löper en kort N-S mur. Kanske har detta rum öppnats sig utåt breda ”gatan”, som löper tätt norr om.</p> <p>- Den trägne Georgos [petaxade?] ensam all jord och hela skärvberget mellan megaron och magasinet.</p> <p>Den i klippan nedhuggna öppningen i västra yttermuren rensades upp. Därvid framkom nedanför och delvis i öppningen en otvetydig trappa, vars steg delvis bestå av klippavsatser, men även lösa stenar ha använts. Dessa äro [?] till stor del [standade?].</p>
330714	Saknas	<p>Norr och nordväst om megaron rensades den 3:e parallellmuren fram, den går ända ned till klippan. Partiet strax S om N eken började även klarna. I NV-hörnet av rummet S om eken ligger en grav.</p> <p>Gången mellan V yttermuren och 6:e kammaren rensades upp. Den begränsas även i N av en liten mur, som börjar S om kammarens N mur och ej vidare djup.</p> <p>Rummet Ö om 4:e kammaren rensades upp under stenbeläggningen. Lägre murarna voro svåra att få fram. De löpa in under de högre.</p> <p>I rummet Ö om SV bastionen, där klippan går högt och golvet belagts med stenpackning till kolonnbasens nedre nivå, bortogs en del av stenbeläggningen och grävdes på djupet. Rummet V vägg blev därvid klar. Dess S löper inne under yttermuren.</p> <p>S yttermurens yttersida framgrävdes i partiet utanför SV bastionen ur ett svårgenomträngligt stenröse. Utanför yttersidan tycks en tvärmur Ö om den förmodade ingången löpa mot S (ett torn?).</p>

Datum	Sida	Anteckningar
330715	Saknas	<p>Trappan synes fortsätta ned V om bastionen. Stenbeläggningen och kolonnbasen ge oss således anledning förmoda ett slags propylé med 1 kolonn och ev. ett torn utanför, på angriparens högra sida.</p> <p>I "megaron" grävdes ned under kolonnbasens golv. I NV-hörnet, nära "härden" lågo en del sk. av grova vaser. Under dem ett par block som möjl. härstamma från en gammal mur.</p> <p>Utanför gamla grävningens NV-hörn rensades murarna upp. Den gamla V-muren är ytterst väl murad med föga tjock. Muren, som ett stycke N om dess NV-hörn löper åt V, har ett helt annat och slarvigare utseende. C:a mitt emellan hörnet om N eken fanns en barngrav. Ett stycke V därom låg ännu en (+ den redan utgrävda).</p> <p>5:e kammaren från SV grundgrävdes till slut. Från dess O-mur löper en lägre murstump snett in. I dess NO-hörn en barngrav.</p> <p>I 4:e kammaren rensades under Ö-muren från den från rummet Ö ut kommande, lägre murstumpen.</p> <p>1:a kammaren från SV grävdes i botten. Den har på olika djup 2 O-V-gående murar. F.ö. synes jorden gå ganska [?] rätt djupt. Blott ett par klippstumpar sticka upp.</p> <p>Sista partiet av yttermuren tycks äntligen klarna. Tornet är blott bevarad ett eller ett par lager. Ingången har möjl. varit mkt smal, mellan den raka, ngt tillbakaträdande O-V-muren och N-S-murens (V yttermurens) sista böja linje: [ritning!]</p> <p>Strax utanför O-V-murens sista (västligaste) del låg en liten barngrav (förstörd av stenras och upprensning).</p> <p>I gången S om bastionen grävdes ned under stengolvet. Jorden blev strax steril. Ett par stenar löpa i rad in under muren i Ö, andra in under den södra, ett bevis på att de murats innan den breda yttermuren. Obs: att ljusa ask- och kollagret ligger under detta golv!</p>
330717	Saknas	<p>Östra yttertornet rensades fram. Utsidans mur går djupt ned.</p> <p>1:a kammaren från SV slutgrävdes.</p> <p>SV-tornet och -porten rensades fram, så långt det var möjligt.</p> <p>I 4:e kammaren rensades kistgraven fram. Den befanns ursprungligen bestå av en liten, väl murad kista. V om vilken man i en senare tid bisatt ett barnlik, av vilket under grävningen västra delen och överkroppen förstörts. Ini kistan, som består av 4 väl huggna, tunna block, lågo 2 barnlik, ett undre med huvudet i östra ändan och ett övre med huvudet i västra och fötterna upp med det förras huvud.</p> <p>I 5:e kammarens NO-hörn rensades ett annat barnlik fram. Det låg skyddat av ett klippblock i S och en lös, tunn sten i väster; f.ö. har man använt muren till sidor. Huvudet låg i N ändan.</p> <p>V om N eken framträdde ett par murar synnerligen klart. De sluta mot en kraftigare murad, bredare, som är en fortsättning av den längre åt N framgrävda, böjda. Vi torde ha all rätt att i denna mur se en äldre, svarare yttermur.</p> <p>Megaron rensades i botten. Några hela mursystem framkommo ej.</p> <p>Fickorna mellan klippspetsarna ha tydl. varit utfyllda med sten. I rummet Ö om megaronrummet, den s.k. förhallen, rensades stensättningen fram.</p> <p>En klar mur i N-S löper på lägre nivå än megarons murar.</p> <p>Vid östra yttermurens utsida grävdes tornet fram. Dess längd är längre, än</p>

Datum	Sida	Anteckningar
330718	Saknas	<p>vi i början trott.</p> <p>- Stengärdet runt området började byggas -</p> <p>Östra yttermurens yttre torn slutrensades. Dess Ö sida är illa sönderfallen men går djupt ned i jorden.</p> <p>Inre, ”gamla” ringmuren rensades upp på insidan. Den ligger på klippan och går djupt i jorden men är ganska skadad. Dess [?] är avsevärt sämre än den breda ringmuren.</p> <p>- Inhägnadsgärdesgården byggdes vidare. Grävningen rengjordes. Telos.</p>
340514- 340516	1	<p>Buskar och sten rensades bort för den fortsatta grävningen. En bekväm stig röjdes upp längre bort på nordöstra sluttningen, eftersom fjolårets stig förstörts.</p>
340517	3-5	<p>På morgonen rensades den övriga ytan. Därpå vidtog den nya grävningen. N om magasinet, Ö om A16 hackades jorden bort. En del osammanhängande och ytterst svåranalyserade murrester framkommo samt en grav.</p> <p>S om källan på östsluttningen rensades en bred mur fram, löpande i N-S väster om B37. Den ser i sin norra del trappformig ut. Kanske ledde en trappa ned från den grova mur, som löper på klippan väster därom. – Stenyxa.</p> <p>Ungefär mitt på östsluttningen, nedanför sällhögen, togs en ny tranchée upp. En murbit, delvis fortsättningen på en klippskam, framkom.</p> <p>Kring det lilla s.k. inre tornet på palatsets östsidan (A19) rensades nya murar fram. Norr om det och något åt väster löper en djup och välbyggd mur i N-S bildande vinkel med den 1933 framgrävda murstumpen.</p> <p>Tornets nordvägg fortsätter på större djup, kraftig och av en helt annan typ än den övre muren. Den slutar mot en [rotfast?] klippa.</p> <p>Ö om tornet rensades en mur fram som trappformigt bred löper i N-S och förbinder med tornets sydvägg genom en tvärmur, vilken åt öster löper vidare nedåt sluttningen.</p> <p>S om tornet framkommo 2 kamrar. Tornets sydvägg vilar på en djupare, bättre murad.</p> <p>Tornet har byggts om i mindre format i LH III.</p>
340518	7-9	<p>Rensningen av ytlagret Ö om A16 fortsattes åt Ö. Flera murbitar spårades men voro alla illa förstörda.</p> <p>S om källan framkom en tvärmur till den förra dagen funna. Den löper från dennas södra ända mot V och bildar jämte den lodräta klippväggen en liten kammare. En stenhög nära klippan kan vara en härd. S ut från denna kammare rensades ytlagren bort.</p> <p>Provgraven mitt på östsluttningen gav nästan intet resultat. Hela det mellersta partiet ser ut att hava varit obebott, då nästan överallt klippan gå i dagen.</p> <p>Partiet kring ”inre tornet” (A19) rensades vidare och gav till resultat norrut två välbyggda tvärmurar löpande åt Ö från ”inre ringmuren”. Den nordligaste är murad med de största och bäst huggna block, som hittills framkommit. Kammaren Ö om tornet grävdes vidare. Dess båda sidomurar, som löpa i Ö-V funnos.</p>
340519	11	<p>Rummen Ö om ”inre tornet” och sluttningen där framför rensades vidare. Ännu ett par kamrar framkommo. En av dem, n:o 3 N om tornet, hade i</p>

Datum	Sida	Anteckningar
340521	13-15	<p>sin nordvägg intill den nedhuggna klippan en tydlig dörr med en flat stentröskel. Tätt innanför denna låg en stor pithos. Inne i kammaren låg dess flata stenlock. Kammaren har haft ett golv av flata stenar. Mellan tornet och den stora kammaren Ö därom synes löpa en genomgång.</p> <p>Resten av östslutningen ytrensades vidare för grävning.</p> <p>Rummen på östslutningen numrerades (se 1/500 planen).</p> <p>I botten av A20 framkom en primitivt lagrad, låg mur, som bildar vinkel mot en klippkam. Denna senare har en trapplik fortsättning åt väster, som ligger i samma linje som de 1933 iakttagna, breda trappstegen längre upp på slutningen (mellan tvenne murar). Då den grova "inre ringmuren" löper tvärs över denna trappa, måste den vara urgammal (obs. ringmurens goda appareil!).</p>
340522	17	<p>A21 har i sin östvägg en öppning, som kan vara en dörr. Dess smala form leder tanken på en genomgång. I dess nordvästra hörn går klippan i dagen i form av täta kamrar. A22:s västvägg ligger framför dessa. En korridor är ej otänkbar.</p> <p>Öster om dess kamrar löper en smal gång A23, som i norr slutar blint mot en vägg: fortsättningen av A22:s nordvägg. I botten av gången löpa trasiga murar, av vilken den nordligaste har fortsättning i botten av A22. A25:s nordvägg fortsätter nedåt slutningen.</p> <p>Öster om A24:s östmur finns delvis under muren en hålighet, vars mynning var tillstoppad med 2 flata stenar. A25:s östvägg var illa söndrig och svår att följa. Dess västra vägg har på mitten en utbuktning, som börjar just vid klipphålan. Kvarnsten. Pithoslock.</p> <p>A26 har varit en mindre kammare, vars östvägg trol. haft en dörr i norra delen, där nästan inga stenar lågo.</p> <p>A27 begränsas i S av en lägre mur, vars fortsättning bildar vinkel åt S och löper in under "ringmuren". Längs dennas sydöstra del rensades ned till klippan (A32).</p> <p>Gången A23 rensades färdig. Öster om den ligger ännu en smal kammare, som har klippan till gräns åt öster. På andra sidan gångens Ö-V-vägg, fortsatte denna kammare.</p>
340523	19-21	<p>På grund av storm måste arbetet på f.m. flyttas över till västslutningen. Jord kördes bort och största delen av D40 rensades ut.</p> <p>På e.m. fortsattes på östslutningen vid B47 letandet efter fortsättning på den smala yttre "korridoren" åt norr. Klippan går i dagen och tycks avbryta den.</p> <p>I A24 framkom från dess västra vägg en avbruten murstump ungefär mitt på väggen. Rummets sydmur är rätt illa skadad men löper igenom nedåt slutningen.</p> <p>A25:s östra avslutning visade sig ej blott vara en enkel tvärmur. Mellan fortsättningen på A24:s sydmur och A25:s löper en blott 0,40 meter bred gång, snarare en kanal.</p> <p>A24:s västmur fortsätter åt söder. Den bildar spetsig vinkel med A27:s östmur. Söder om A24 bildar en Ö-V-löpande mur en smal kammare: A33 och söder om denna löper ännu en liknande på blott 0,60 meters avstånd. Klippan går i dagen högt upp sistnämnda kammare.</p> <p>A32:s östvägg blev klar. Dess slut åt söder förblev ovisst. Kanske är</p>

Datum	Sida	Anteckningar
		denna vägg helt förstörd. Från östväggen framkom en bit av en östgående mur. Ungefär mitt på sluttningen, c:a 10 meter söder om A31 upptogs en ny grävning, där en väst- och en nordmur framträdde i en större kammare: A34.
340524	23-25	På västsluttningen forslades sålljorden vidare bort. D40 grävdes helt ut. Under dess östra mur löper, något framskjutande inåt kammaren, en lägre, direkt på klippan vilande. En kolonnbas låg nära nordöstra hörnet. Framrensningen påbörjades i D39, där en kolonnbas låg nära sydvästhörnet; i D38, där bland massor av keramik och småfynd låg en väl bevarad, genomborrad stenxya eller -klubba; i D37, där nära sydösthörnet låg en liten, rund kolonnbas och ovanpå den en tunn, fyrkantig, väl tillhuggen och profilerad, brungrön stenplatta; samt: D36. I D5 rensades den förra året lämnade graven intill dess sydmur. Den befanns överst innehålla ett illa förstört barnlik och därunder ännu ett, bättre bevarat i hockerställning. Strax N om magasinet började framrensningen av ett vuxet lik, som låg inpressat mellan stenarna (ras?) och illa förstört.
340525	27	Jordrensningen på västsluttningen fortsatte. Kamrarna D39-D36 grävdes vidare ut. I D38 låg en ovanligt vacker och välbevarad, påbörjad skafthålsxya. Liksom D4 och D39 hade även denna kammare en kolonnbas. Keramiken var riktig. D37 innehöll även mycken keramik och ett par pithoslock. D36 var fattig på keramik. Öster om D7 rensades ungefär hälften av en kammare fram. Från denna löper åt norr, innanför den andra, in under kamrar, ett brett ytlager [mot ovan?], som kanske är en rest av en gammal gata (eller en "cementbeläggning"). Regn hindrade arbetet.
340526	29	Alle man sattes till att rensa bort de gamla jorhögarna. I C32 grävdes nära östväggen fram en stor pithos innehållande ett skelett. Pithosen låg med mynningen åt V. Över dess botten låg en stor täckplatta av sten. Pithosen hade tydligen fallit omkull. Skelettet var illa skadat.
340528	31	- Hagia Triada fest.
340529	33-35	Pithosgraven i C32 rensades färdig. En rund bit av ett annat, grovt kärls botten låg ini den. På västsluttningen började, under gamla sållhögen, framrensningen av murarna. I D46, rätt utanför A9-11, framkom en bred trappa, skild från inre borgmuren genom en illa förstörd mur. Av trappan voro dess 3 mellersta (sydligaste) steg klara. Norr därom och skild från trappan genom en mur framkom en kammare, D47, som likaledes tycks vara skild från inre borgmuren genom en gång. Öster om D7 rensades ett par kamrar fram D48 och 50. D50 låg under ett kompakt lager stora stenar, över vilka låg ett 20 cm tjockt lager makadam, som började längre åt S, kanske mitt för D6, och sträcker sig ett 30-tal meter åt norr. Ett pithoslock. Dessa stenlager kan ej vara tillfälliga. De bero varken på ras eller stenplockning i modern tid. De måste ha tillkommit i mykensk tid, sannolikt för att göra plan mark t.ex. för en gård eller bred gata. N om D48:s nordvästra del ligger ett litet, D49, smalt rum, till vilket en dörr leder från D48.

Datum	Sida	Anteckningar
340530	37-39	<p>D50:s västra vägg vilar på en uppskjutande klippkam. Två tunna pithoslock lågo högt upp intill densamma.</p> <p>Rummen öster om D7 rensades färdiga. Innanför (öster om) det lilla D49 låg en annan kammare, D51, skild från denna genom en vägg med tydlig dörr.</p> <p>Trappan, D46, slutar blint mot en vägg i Ö-V. Söder om denna upptages partiet intill "inre ringmuren" av ett slags plattform; den västligare delen upptages av uppskjutande klippkammare. Mellanrummen mellan dessa voro fyllda med sten. Mot dessa klippspetsar avgränsas plattformen av en mur, troligen av äldre datum, som löper in under plattformens O-V-gående nordmur och fortsätter nästan men ej helt parallellt med inre ringmuren, bildande en smal gång, som även slutar blint. En tvärmur, bred och med nötta stenytter, löper tvärs över denna gång in under den inre ringmuren.</p> <p>- Arbetet avbröts av regn.</p>
340531	41-47	<p>Partiet nedanför (V om) inre ringmuren, den på lägre nivå löpande parallellmuren, grävdes ut. Trapp-plattformens norra O-V-löpande mur bildar vinkel åt norr men svänger efter c:a 2 meter åter åt väster. C:a 1 meter öster om detta hörn löper en lägre mur åt söder, begränsande klippkammarna nedanför trappplattformen åt V. Norr om detta parti, D56, skjuter väster om den med inre ringmuren parallella muren, en ny parallellmur i N-S ut från den den smala lägre gången åt N stängande tvärmuren. Denna nya parallellmur böjer c:a 2,5 meter från tvärmuren åt V och konvergerar lätt med D56s norra begränsningsmur. Partiet mellan dem och kammaren norr om den O-V-gående muren, D53 och 5[?] rensades upp. Det hela har ett visst utseende av torn o.a. försvarsverk. Massviss med goblets o.a., finare keramik låg däri, liksom i gången. Uteslutet är ej, att det kan ha varit ett slags verandor o.d.</p> <p>D50 rensades vidare ut. Dess sydvägg är helt borta heller har aldrig existerat. Makadamlagret fortsatte djupt ned i denna långa kammare eller gång, det senare namnet kan kanske anses för sannolikare.</p> <p>I en smal kammare, D52, öster därom stod intill sydväggen (om det f.ö. är en vägg!) och in under den en fullständig, grov pithos med mycket tunnt täcklock. Pithosen sparades, eftersom ett par benbitar hittades nära den. Rätt nordväst om den låg ett annat pithoslock. Bitar av en annan pithos hittades i hela kammaren.</p> <p>Partiet mellan denna kammare och uppskjutande klipporna öster därom rensades upp. Strödda spår av murar, kanske av trappsteg, påträffades. En uppgång kan skönjas genom hela detta s.k. D57. Nedre, västra delen av D53, vilket parti måste ha sluttat starkt, hade ett par stora, snett lagda stenar, som möjligen kan ha varit trappsteg.</p> <p>D56 har mellan murarna en stenfyllning, som ej kan vara raslager. Ovanpå denna låg samma makadamlager. Tydligt har detta parti, troligen i slutet av mykensk tid, nivellerats och kanske varit en gård eller öppen plats.</p> <p>D54 innehöll den största hittills funna fullständiga pithos. Den och ett par finare vaser (LH II?) lågo bland nedrasade eller packade stenar så att en del av skärvorna gingo långt in under de kraftiga övre murarna. Dessa äro tydligt byggda över dessa vasers nivå. Under den vidtog berget.</p>

Datum	Sida	Anteckningar
340601	49-55	<p>Ett annat större vas- och pithosfynd gjordes i D52 (4 pithoslock och rester av minst lika många pithoi.)</p> <p>I D50 grävdes ned till det mykenska golvet. I nordvästra hörnet stod en mindre pithos. Den var tom.</p> <p>D52 gav ovan det mykenska golvet ännu två pithoslock och –rester. Den stora pithosen vid S väggen, 1,30 [el. 1,00] meter från den västra, innehöll några kol- och benrester samt rester av ett par mindre, grova vaser. Under golvet, på vilket pithoslocken lågo, vidtog åter ett skikt finare ”makadam”. D57 rensades ned till ett lager ojämnt lagda stenar, som kunde tänkas en gång ha varit fylld mellan de uppskjutande klippkammarna och ha varit en uppgång. Inga murar framkommo i detta parti.</p> <p>Norr om D52 började framrensningen av en annan kammare, D62, vars östra vägg är en fortsättning av D52:s. Invid dess östra och södra väggar, resp. 1,20 och 1,60 meter från S-O hörnet, stodo större vaser, den vid ostväggen upprätt med mynningen intryckt. Mitt på golvet låg en finare vas. Golvet anges mycket tydligt, ej blott genom dessa vaser utan även genom massor av kolrester (ett 0,08-0,10 meter tjockt lager.)</p> <p>D58:s västra och norra del rensades fram. Klippan går i dagen högt upp. Öster om dessa klippkammar rada sig längs den rätt branta slutningen terrassformigt stenplattor, vilka lämnades kvar för den händelse de skulle vara trappor.</p> <p>Norr därom framkom en O-V utsträckt, smal kammare, D59, som har gemensam västvägg med D58. Dock har D59:s västra avslutning senare fogats till. Från början tycks D59 ha varit en gång mellan D58 och D54. Den har mynnat i D53, vilket rensades färdigt. Dess västra parti har tydliga trappsteg. I östra, övre delen leder en smal gång, D63, åt norr. Södra delen av D53 har en gång troligen haft en O-V-gående vägg, fortsättningen på D59:s sydvägg. I så fall har man anledning förmoda, att D53:s sydväst-mur åt väster fyllts igen i senare tid. Allt detta tyder således på ett slags större ingångssystem.</p> <p>D54 rensades färdigt. Dess sydvägg gör en inbuktning åt S, där väldiga block kunna antyda en anta eller parastas. Rummet blir därigenom vidare i sin västra del. Intill dess nordvägg låg en finare [biperme?] av brons. Norr därom påbörjades en ny kammare, D60.</p>
340602	57-59	<p>Den smala gången D63 vidgar sig vid D54:s nordosthörn till ett bredare rum, D67. Dettas västvägg (=D60:s östvägg) hade ingen jämn östfasad. Däremot var hela mellanrummet (=D64) fyllt med stora, delvis avsiktligt planlagda, stora stenar. Ganska lite keramik låg mellan dem. Hela D64 är således snarare en terrass e.d. D47:s västmur tycks ej fortsätta åt norr. Norr om D54 grävdes D60 vidare ut. Även i D61 återupptogs arbetet. D62 gav massor av keramik och hela vaser. Botten är formligen översållad med dem. De tycks ha stått i varandra. De äro blandade med kol- och benrester. Kanske är det hela ett stort skafferi. Ett par vackra kvarnstenar lågo däri, ävensom ett vackert stenlock. Dess nordmur hittades utifrån D58. I D52 framkom i en N-V-hörnet en hålighet, som löper in under de 3 sammanstötande murarna och gav en massa keramik, djurben och en bronsdolk, allt blandat med småsten: tydligen en naturlig håla, snarare än en brunn som man fyllt med avskräde.</p>

Datum	Sida	Anteckningar
340604	61-63	<p>Öster därom och åt nordost rensades D56 ut. Dess förmodade trappkaraktär bestyrktes ej. Möjligt är dock, att det i senaste mykensk tid varit en sådan. Norr om D49-51 började framrensningen av en ny kammare: D65. En mindre kvarnsten och en del pithosrester hittades däri.</p> <p>D57 rätt väster om klippblocken rensades ned till berget. Mellan 2 kammar framträdde 2 tydliga trappsteg. Ovanför dem fortsätter en smal gång.</p> <p>D56 grävdes likaså ned till botten. Även där löper en trappa längs klippan upp till den högre nivån.</p> <p>I D62 fortsattes framrensningen av golvet keramikmassor. I N-O-hörnet lågo flera vaser [krossade?] ini varandra.</p> <p>D65 grävdes i hela sin bredd ett stycke åt norr. Även där låg rikligt med skärvor.</p> <p>I D59:s östvägg framrensades en vacker dörr med kraftig tröskelsten.</p> <p>D61:s norra vägg fanns men ingen västvägg. Rummet öppnar sig längs D54, 59 och 58.</p> <p>D60 grävdes ut längs alla fyra väggarna. D64:s nordvägg visade sig vara fortsättning på D60:s. Nordgående väggen till gången D47 böjer om åt väster. Massor av keramik.</p> <p>Norr om D64 framkom ännu en kammare, D66, som är den sista under gamla sällhögen. Dess nordmur är = C1:s sydmur, om ej den stora ekens rötter förstört den. Keramiken var påfallande sparsam.</p>
340605	65-67	<p>Sista partiet av D56 rensades ned till den mykenska(?) bottennivån.</p> <p>D62 grävdes färdigt intill dess nordvägg. Keramiken och de fullständiga vaserna fortsatte ända intill denna vägg, liggande i ett starkt kolblandat jordlager. Nära nordosthörnet låg en hel stenyx utan hål, snarare en mejsel.</p> <p>D61:s västra vägg följdes i sin helhet. Den korta övre "väggen", som löper ut från nordsidan, förefaller tvivelaktig.</p> <p>D65 rensades fram till klippan i öster. Även dess golv var täckt med riklig keramik och kol. – Skulle vi ha att göra med en butik eller en verkstad?</p> <p>I D66 framkom ingen annan mur än de förra dagen utgrävda. Av västra väggen medhanns blott en del. Det är således det t.v. största i år funna rummet. Eken däri kan ha förstört och lyft upp en del lägre murar.</p> <p>Väster därom fälldes en av ekarna och en ny kammare, D67, påbörjades.</p> <p>D38 rensades färdig. Dess dimensioner stämma med de andras. Från nordsidan löper nära östväggen en lägre mur åt söder.</p>
340606	69-71	<p>I D65 stötte vi på ett stenskikt av flata block, som av allt att dömma är en golvbeläggning. Särskilt längs östväggen där klippblocket skjuter ut som ett lågt tak, kunde det tydligt iakttagas. Där låg också rikligt med kol och benrester, således trol. en härd.</p> <p>D62 frigrävdes ända till botten. Ett par fullständiga vaser, ställda inuti större och omgivna av kol framkommo.</p> <p>D61 blev också klart. Väster därom upptogs D69, som har gemensam nordvägg med D61 och kanske är dennas D38:s sydvägg.</p> <p>Öster om D38 börjades en ny, D68, som blott delvis kunde göras klar på grund av kärrevägen.</p> <p>D60 grävdes ut fullständigt. Just i mitten av rummet låg en fullständig, grov vas på ett par stenar. Ini och omkring den låg kolrester.</p>

Datum	Sida	Anteckningar
		D67:s västmur hittades och D66 blev färdigt. D36 hackades ut i sina övre lager. - Hettan besvärade.
340607	73-75	D69 rensades ganska fullständigt upp. På djupare lager ändrade jorden färg (i den västra delen, nedanför ett klipparti, som förefaller tillhugget.) D39 grävdes vidare ut under vägen. D68 har i mitten ett uppskjutande klipparti. Dess murar äro illa skadade. D36 fullbordades. Öster därom framträdde 2 smalare rum, D70 och 74. I D70 stå nära nordvästhörnet 2 plattor av väldiga dimensioner på kant vinkelrätt mot varandra. D67 blev även klart. Dess nordmur bildar en smal gång med D66:s nordmurs förlängning åt väster. Gången fortsätter lika smal åt S (D71). Väster om den, i rummen D72 och 73, var ytan full med makadam, under vilken kompakt lager av grova stenar låg c:a 0,50 meter djupt. Det är troligen ej tillfälligt. En tvärmur i O-V framkom dock ur detta stenkaos. I D39 borthackades skottkärrevägen. D73 färdiggrävdes. Dess golv har varit den avfasade klippan och i SÖ-hörnet en plattbeläggning. D72 norr därom har tydligen samma slags golv. Dess nordvägg har en tydlig dörr in till D75. Dettas östvägg är en mycket välbyggd mur, minst 1,80 meter hög, som erinrar om den vid sydvästbastionen. Den måste ha varit en befästningsmur. Ett torn e.d. viker ut i norr och bildar D75:s nordvägg. Denna kraftiga mur måste tagas samman med den parallella, som löper öster om den smala "gången" D71. Denna har trol. varit fylld med stenskärv och dess sammanlagda bredd stämmer då med den i C funna, rundade murstumpen. Tvärmurarna ini den tjäna till att hålla de båda "fasaderna" samman.
340608	77	
340609	79-81	Resten av D39 grävdes ut. I dess östra vägg framkom en vacker dörr in till D69. I D69:s NV-hörn finns en annan dörr till D68. Intill densamma ligga några flata block. Ett annat sådant stod upprätt intill västmuren. I nord-öst hörnet finns en annan öppning in till D61. I D61:s n-v-hörn står en murklack av grova block rätt innanför dörren. I D54:s västra vägg rensades dörren upp. Under D61:s SV-hörn löper en kanal, bildad av en enda flat täcksten, in till D65. Så får den lägre stenraden i detta senare sin förklaring. Kanske fortsätter kanalen just under dörrarna i de ovannämnda murhörnen. D72 rensades färdigt. I dess norra vägg finns den vackraste dörren hittills med en stor stentröskel. D75 norr därom begränsas åt norr av en kraftig tvärmur lika djup som den östra väggen. Den löper ett kort stycke dubbel, men den sydligaste av dessa tvärmurar är en senare stödjemur. D71, norr om D68, började grävas ut. N om D75, i C33, fortsattes letandet efter den inre borgmurens fortsättning.
340611	83	Upprensningen av murtopparna och dörrarna i den nya grävningen började. Bottengrävningen fortsatte i D39, D38 och D72. I D39 makadamlager ovan klippan. Den välommurade kammaren D75 blev till en ståligt hall. Med dess västra mur bildar en annan, C34:s östmur, sned vinkel. Bådas hörn ligga på samma O-V-linje. D71 grävdes vidare.

Datum	Sida	Anteckningar
		Den höga muren från D75 följdes vidare åt norr, öster om C33. Den är tydligen mera skadad men har tydligt samma byggsätt och bredd som den rundade "uppfarten" vid punkt 14. Häftig storm försvårade arbetet.
340612	85-87	På grund av den häftiga västanstormen flyttades arbetet till östtsslutningen. I A18 bottengrävdes skiktvis och sållades. Murarna söder om A19 genomgingos. Ett par av dem befunnos så osammanhängande, att deras murkaraktär måste betvivlas, varför de borttogos. Öster om A35-A35 framkom en smal gång, troligen fortsättningen på A23-28. Dess södra del avskiljes genom en tvärmur i 2 delar: A36 och A37. Däremot förefaller tvärmuren mellan A27 och A28 dubiös. A34 utvidgades och gav till resultat ett par nya kamrar: A38 och A39. Förbindelsemurar mellan dessa och A37 eftersöktes. S om A33:s sydvästhörn upptogs arbete men inga murar har hittills framkommit, som sammanhänga med detta komplex. D31:s sydmur grävdes vidare ut åt öster. En tydlig dörr framkom. Mellanrummet mellan denna mur och den söder därom är delvis belagt med flata hällar och måste vara en kloakledning. Spår av en sådan finns i form av en trumma vid muren mellan A24 och A25 (sydligaste delen). Klippan väster om denna senare mur är nedhuggen, och vi ha anledning förmoda, att kanalen löpt från borgens översta del, böjt av åt norr längst A24:s östmur och möjligen slutat i eller passerat "cisternen" i A25:s nordvästhörn. Mitt för A31:s sydvästhörn utgår från den sydliga parallellmuren en vinkelrätt åt söder. Den följdes ett stycke.
340613	89-91	A34 rensades åt S, där en mycket välmurad dörr framträdde. Rummen väster därom, A38-40, ha ytterst svaga murspår. Norr om detta komplex grävdes ned till klippan. Även här är murarna nästan alldeles borta. Ett par klippkammrar, som löpa i N-S, ha sannolikt uppburit murarna till A44 och A45. A42:s sydmur hittades. Från den och på ett något djupare plan löper en annan mur med annan orientering. A34:s nordmur böjer vid rummets nordosthörn ett par grader åt norr – om det nu är en mur. A43:s sydmur befanns ej löpa i linje med "kanalens" sydmur utan bildar ett knä ungefär mitt för A31:s södra dörr, så att rummet A43 blir bredare. A31 rensades vidare ut. Dock framkom ingen klar östmur. A17 och 18 skiktgrävdes och sållades vidare. De murar, som löpa de högre planet väster därom, kontrollerades. Därvid befanns det, att som A18:s SV-hörn finns en smal öppning i muren. Denna har starkt skadats eller borttagits vid 1929 års grävning. Mellan A18 och det lägre murhörnet i A17 har sannolikt en smal trappa lett upp.
340614	93-95	I A17 skiktgrävdes och sållades. De hoptrasslade mursystemen kring A42 klarades ut på ett slutgiltigt och odisputabelt sätt: "kanalen" väster om A43 bör snarare tagas för en ytterst trång passage mellan 2 huskomplex. Dörrarna äro synnerligen klara, från A31 leda 2, från A47 en. Samtliga mynna i A25. Anledningen kan sökas i cisternen i dettas nordvästhörn. Öster om A31 bildas ett (mindre) rum, A48, vars västra mur i sin sydända

Datum	Sida	Anteckningar
340615	97-101	<p>har en dörr.</p> <p>Söder om A43 – vilket tycks sakna östvägg – började framrensningen av A49, men för skottkärrornas skull lämnades detta parti tills vidare. A34:s östvägg hittades. Öster därom ligger A50, vars nordmur i öster slutar med en väldig sten, kanske kan man där förmoda en åt öster öppen hall.</p> <p>Nere vid yttermuren började framrensningen av tvärmurarna och mellan dem liggande kamrar: A52-55. Väster om A53-A54 tycks ligga en större kammare, A52, som genom en åt väster gående mur skiljes från A50 och bildar en gata eller dylikt, A51.</p> <p>Skiktgrävningen i A17 slutfördes. Därpå började upprensningen av ytlagren i den sedan 1929 lämnade "terrassen" A14.</p> <p>Nere vid östra yttermuren framkom ett helt nytt system intressanta murar. Innanför tornet A21 löper en mur i O-S, böjer om innanför yttermuren och löper på kort avstånd från dennas (supponerade!) insida åt norr, böjer därpå av åt väster uppåt sluttningen. Rummet norr om denna sista murdel, A53, har i botten, nedanför en trapplik rad klippavsatser, som delvis äro utfyllda med sten och påminna starkt om en "vattentrappa", en meterlång, tillhuggen sten, som bildar en N-S-gående kanal. En tvärmur i norr avskiljer A52 och ännu en A54, båda små kamrar mellan yttermurens insida och den nedersta klippavsatsen.</p> <p>A52:s nordmur fortsätter i rak linje åt väster och avgränsar ett troligen i dess hela dess sträckning ganska smalt rum, A51, som i sitt övre parti har tydlig trappform och slutar med en N-S-gående, inre tvärmur. Partiet väster om denna trappa, A46 och A49 rensades upp. Därvid befanns, att A47:s östmur löper nästan helt fram till A34:s nordmur. Däremot måste alla på klippavsatserna och i övrigt inom A47 stående murar falla vid en ingående prövning. Kanske har hela A47 varit en öppen plats. En plattbeläggning ligger ungefär i dess mitt. En vattenkanal löper in under muren i dess nordöstra hörn. En kolonnbas står i mitten. Norr om A43 med dess genomgångar framkom A48, ett inre rum med dörr i sydvästhörnet.</p> <p>Norr om detta rum undersöktes ytan men klippan går tydligen strax i dager.</p>
340616	103-105	<p>I A14 fortsattes bortskalningen av det besvärliga raslagret. A46 och A49 slutgrävdes. Skiljemuren mellan dem är ytterst problematisk och består blott av ett lager sten men är förbunden med muren väster därom. Trappan A51 rensades färdig. Dess 4 mellersta trappsteg bestå av klippkamrar. Muren mellan A51 och A58 fick stå kvar, ehuru dess berättigande tills vidare är diskutabelt, då i A58 en klar mur med en tydlig dörr måste sättas i samband med trappans översta ända.</p> <p>Från denna dörrvägg löper en mur nedåt sluttningen, parallellt med och på ringa avstånd från A51:s nordmur, begränsande A57 åt norr.</p> <p>Söder om A51, på andra sidan muren med det stora blocket, började framrensningen av A56.</p> <p>Längs yttermuren blev A55 färdigt. Mellan det och yttermuren löper den smala gången A60 blint mot en vägg, som måste vara fortsättningen på tornet A21:s sydvägg. Vi ha således att vänta en öppning i yttermuren (strax söder om eller ini) detta torn. Partiet, där i så fall ingången kan</p>

Datum	Sida	Anteckningar
340618	107	förmodas, A61, påbörjades. Jord- och stenhögen söder om A14 bortskaffades till största delen. Området söder om A34-40 ytrensades. Likaledes området öster om B36-37 vid B41-43. I A6, 12 och 14 ytrensades. I A14 framrensning av murar. A61 slutgrävdes. Mellan det och yttermuren löper en smal gång A62, i norr begränsad av fortsättningen av på ytterornets A21 sydvägg, i söder ännu ej slutgrävd. Den öppnar sig åt väster till rummet A63, vilket slutgrävdes. Det begränsas i väster av en mur vilande delvis på fortsättningen av klippkammarna mellan A55 och A56. Omedelbart ovanför och väster om A63 framgrävdes A64, i väster försett med en kraftig mur. Utefter yttermuren fortsattes utgrävningen av A66. A56 slutgrävdes.
340619	109	Fortsattes ytrensningen av B41-43. I A14 påbörjades skiktgrävning. Jord och stenar bortfördes från A32 och A37 och framrensning av murar påbörjades. A66 färdiggrävdes och befanns avslutad av en kraftig tvärmur i söder. Arbetet måste avbrytas klockan 12 pga våldsamt åskväder, skyfall och storm över Malthi.
340620	111	Vackert väder, idealiskt att arbeta. Lunch: potatisplättar à la Malthi. Utefter yttermuren fortsattes grävningen. En smal dörr framkom i A69. Strax invid denna dörr gjordes dagens vackraste fynd, en spjutspets av brons. Skiktgrävning påbörjades vid dörren. A65 färdiggrävdes. Från klippkammen i A65 en stödmur mot A68. Utgrävningen av A67 påbörjades. I A66 fortsattes grävningen. Vid A68 fortsattes rensningen. Jordlagret tunnt och murresterna problematiska. Vid A70 påbörjades framrensningen av en kraftig 1 m. Bred mur utmed yttermuren till A14.
340621	113	A66 och A67 färdiggrävdes. A69 skiktgrävdes vid dörren och utefter yttermurens insida. Vid A70 framgrävdes muren ytterligare ett stycke åt väster, men arbetet avbröts t.v. för att lämna skottkärrorna väg. Området omkring A71 rensades, varvid klippan strax trädde i dagen. I A14 framrensades tydliga murar. Rummen A14a och b färdiggrävdes. Grävningen förflyttades och koncentrerades till området D43-A20, där infarten till borgen antas vara att finna.
340622	115	D43 framgrävdes. I dess mitt en problematisk mur. D76 utgrävdes. I dess östra hörn invid yttermuren börjar en halvrund mur, liknande ett torn. Detta rensades och grävningen fortsattes i D79. D77 påbörjades. D44 färdiggrävdes och D78 påbörjades. I A80 påbörjades en grävning innanför de kantställda stenblocken. En flat stenhäll av avsevärd storlek hittades tätt intill en mur, som löpte i ungefärlig N-S-riktning. Vid D81 bortschaktades jord och ytrensades. Från B41-43 bortforslades jorden.
340623	117-	Midsommarafton.

Datum	Sida	Anteckningar
	119	D79 färdiggrävdes, varvid vackra keramikfynd gjordes. Tandpetare av brons i samma rum. I tornet D76 skiktgrävdes. Resultat: Benrester, mustaschkam av flinta. D77 väntar fortfarande på sin skiktgrävare. D78 utgrävdes. Flera problematiska murar antagligen av olika tillkomstdatum. I ena hörnet troligen en grav under en flat stenhäll. Athanasios steg oförsiktigt in i älsklingsmaitressens boudoir, men återvände blek och behärskad med handtaget till kommoden i handen. Spikarna sitta ännu kvar. Hänt i D80. Charalambos nedkom med ännu en stenhäll med vidhängande mur i A80. Kala doleuon ta paidia.
340625	121	D79 hade på botten ett lager av makadam och större flata stenar. D83 utgrävdes. Hela rummet var ovanligt rikt på keramik och kolrester samt en del grövre ben. 1 bonsnål hittades här. D84 grävdes färdigt. D82 fortsattes uppåt sluttningen åt norr och företedde två tydliga trappsteg. D80 färdiggrävdes och D85 norr därom påbörjades. A80 fortsattes, likaså skiktgrävningen i A14. Ett par man avdelades till att rensa murar i D-sektionen.
340626	123	D85 utgrävdes och visade sig vara en rundbyggnad i likhet med tornet i D77. D86 påbörjades. Friläggningen av A80 fortsattes. Likaledes D87. Utgrävningen av partiet B41-43 påbörjades. A2 och A14 skiktgrävdes. Ett par man avdelades till att rensa murarna i sektion A. Grävningen var idag talrikt besökt av herrar professorer Axel W. Persson och Robin Fåkréus, docenten Gösta Säflund och Fil.Dr. Erik Holmberg.
340627	125	Tyngdpunkten av grävningen förlades till B41-B45, där en rad kamrar utmed yttermuren framkomma. I D86 framgrävdes en ståtlig dörr. En rundbyggnad börjar framträda vid D86. I D88 fortsattes framrensningen av trappan. Rensningen av sektion A fortsattes.
340628	127	I sektionen B fortsattes framgrävningen av kamrarna utmed muren. Djupa jordlager, rika på keramik. Den mur, som begränsar dem mot öster närmast yttermuren är ej identisk med denna. I A80 fortsattes grävningen. Vid klippblocken vid A20 hittades en grav med två skelett. D88 utgrävdes ytterligare och rensningen av A52-66 fortsattes. A2 skiktgrävdes.
340629	129-131	Söder om B37 grävdes några grunda murar fram: B50. B41 djupgrävdes. En lägre tvärmur delar av en sydkammare: B51. B46 fortsattes på djupet. I B43 och B48 framkom djupast ned ett runt hål, kanske en bothros. Mellan denna och yttermuren löper, in under den senare, en svängd mur. B44 och 45 grundgrävdes. Söder om dem fortsattes muretningen. Ett par klara murar dela av B52 och B53. I B43 rensades en liten barngrav med 1 skelett fram. I sydpartiet framrensades ett par gravar, en barngrav i A80 med 2 skelett och i A81 påbörjades ett helt system av gravar tätt innanför den

Datum	Sida	Anteckningar
340630	133- 137	<p>förmodade yttermuren. De äro tydligen en sammanhängande gravplats. Gravarna ha haft kantställda plattor. Liken äro vuxna; i en av gravarna låg överst en liten vas. Hela partiet har ett egendomligt system med svängda murar.</p> <p>I D88, ovanför trappan, framkom en kraftig parallelmur till D28, troligen blott avsedd att hålla rampens jord uppe.</p> <p>I D35 grävdes på botten. Öster därom, i A82 följdes nya murar och bortfördes utkastad jord.</p> <p>I A2 avslutades skiktgrävningen. Därpå fortsattes bottengrävning av A3. Gravarna i A80 frampreparerades. Innanför den svängda stenraden och den 1933 framgrävda stora stenplattan lågo flera skelett hopade. Utanför denna rad av kantställda stenar, mellan dem och yttermuren, lågo ett par isolerade gravar. Den ena, kringbyggd av 3 stora kantställda block, innehöll tätt ovanpå den veckade klippan ett illa förstört och efter klippan nedtryckt skelett i hocker- eller snarare sittande ställning. Omkring dessa gravar, som innehålla vuxna lik, är jorden påfallande fet. Man kan vara böjd för att tänka på en offerränna innanför yttermuren.</p> <p>Längre åt norr, där yttermurens insida löper mycket klar, fortsattes framrensningen av det smala partiet mellan denna och den tillhuggna klippan: A85.</p> <p>Den dubblerade inre ringmurens södra del, vid A70 och A82 rensades upp. Inga tvärmurar syntes löpa utåt från den.</p> <p>Bottenrensningen av A2 och A3 fortsattes. I den förra lågo på botten mellan de veckade klippkammarna, ett par ganska fullständiga ristade vaser.</p> <p>I B47 borttogs skottkärrevägen. Under denna löpte den föregående dag spårade äldre muren snett in under yttermuren. Ett par inre tvärmuren till den framträdde.</p> <p>Längre åt söder på östsluttningen framrensades flera nya kamrar: B52 och 53 samt A84, 86 och 87. Deras N-S löpande väggar bestå av dels yttermuren, dels den avfasade klippan. A87 har dock till västvägg en verklig mur. Dess ringa bredd är påfallande. Ett par stora hällar lagda över klippkammarna kunna möjligen vara gravar. En mycket liten barngrav rensades fram i B47. Den innehöll ett starkt förstört skelett. Över en av bottenstenarna och under en skallrest syntes tydliga avtryck av ett grovt tyg.</p>
340702	139- 143	<p>B47 bottengrävdes. Den lägsta muren (med de inre tvärmurarna) svänger in under yttermuren och skiljes från den övre (MH-) muren genom ett smalt mellanrum.</p> <p>A83 grävdes uppåt sluttningen, mot vars klippblock den löper ut. A84:s sydmur vilar på en under, framskjutande. Väster om denna kammare löper den sneda muren, som framkom i maj månad. Kanske har denna samband med ett kort murstycke i A84:s NV-hörn. A86 och A88 rensades färdiga. Barngrav i A84 [eller D84].</p> <p>Intill A54 påbörjades ett par nya kamrar: A89 och 90. Deras fortsättning uppåt sluttningen blev klar.</p> <p>A85 rensades vidare. Från yttermurens insida löper en kraftig tvärmur snett innåt mot den avhuggna klippan. Fyllningen var ganska keramikfattig men innehöll däremot den på västsluttningen iakttagna</p>

Datum	Sida	Anteckningar
		<p>makadamen. Kanske ha vi att i detta mellanrum A85 se en cistern. Denna förklaring kan kanske bestyrkas genom en bred ränna i den västra väggen, som består av den tillhuggna klippan. Intill denna ränna har bildats en rund urholkning som erinrar om de i flodkanten synliga.</p> <p>Gravarna i A80-81 rensades vidare ut. A14:s sydmur visade sig ungefär på mitten innehålla en mycket stor och fullständig pithos. Då denna ej kan finnas där av en tillfällighet, borttogs stenlagren över den. De lågo ej skiktade. En port eller nisch spårades. Mellanrummet mellan denna mur och A70:s rensades vidare ut. Det är så bred att en smal passage varit möjlig.</p> <p>A3 bottengrävdes vidare.</p>
340703	145-147	<p>Gravarna och den stora sammelgraven i A80 rensades vidare ut. Sedan den stora täckstenen lyfts upp, framkom under den ett 15-tal skelett, alla fullvuxna och placerade i en viss ordning men illa ihoptryckta av stenen. A85 grävdes i botten. I dess östra vägg finns en smal öppning.</p> <p>A3 skiktgrävdes vidare.</p> <p>På västsidan återupptogs, trots rykande [?], arbetet. D75 bottengrävdes. De höga murarna vila på klippan. Ganska symmetriskt placerade kring ett par ojämna klippblock i mitten ligga 4 flata hållar av oregelbunden form men utan tvivel kolonnbaser. Rummet får således klar megaron-form med dörren åt söder.</p> <p>Den smala gången, C35, väster om D75 rensades nästan färdig. Dess sydligaste parti tränger för starkt hop sig för att kunna vara en gata e.l. En sten i dess södra ände är placerad på ett par sidostenar i muren och bildar under sig ett slags kanal. Därmed är C35:s karaktär ganska klar.</p> <p>Norr om D75 borttogs den ca 2 meter höga jordfyllningen i C33, vilket blev ett ganska litet rum med tjocka murar och en dörr i väster. Framför denna synes C36 och C37 bilda en genomlöpande gång.</p> <p>C32 rensades ned till botten. Pithosgraven måste borttagas. Under det nedfallna stenlocket stå ett par tunna stenar på kant: möjligen en grav till. Slutligen började utgrävandet av C30 och C29.</p>
340704	149-151	<p>I A14 följdes nordmuren under A14a:s östra. Denna bestod visserligen av stora block men endast ett lager och på västsidan ytterst illa skiktade. Det är problematiskt, huruvida det är någon mur. En annan, som en gång, innan A14:s nordmur böjt utåt, bildat hörn med denna, följdes men är även illa skadad.</p> <p>A3:s bottengrävning avslutades. Rummet norr om C33 rensades. Dess (C38:s) östra mur är den "mellesta ringmuren". Denna har vilat på klippan och lutade så våldsamt utåt, att den ej kunde räddas. En tvärmur på lägre nivå avgränsar C38 åt norr.</p> <p>C36 och C37 renades ut. Ungefär i det senare ligger en rad vackra kistgravar tvärs över rummet från norr till söder. Detta synes ha sträckt sig ända ut till yttermuren.</p> <p>Kamrarna C27, 28, 29 och 30 rensades fram. Deras östväggar tycks ha alldeles försvunnit, eller ha de varit öppna skjul och lider? Större delen av dem består av klippkamrar.</p> <p>Utanför den svängda, breda muren vid punkt 14 började ett par nya rum grävas: C39 och C40. Deras östra vägg är just denna böjda mur. Det hela är synnerligen ramponerat.</p>

Datum	Sida	Anteckningar
340705	153-155	<p>A14d:s östra och södra murar undersöktes. Därvid befanns under ett jordlager äldre murar löpa och på dessa ha antagligen tunna yngre murar lagts.</p> <p>Gravarna i C37 rensades upp. Den stora kistgraven innehöll ett större och över den 7 små skelett. Väster om den låg en liten grav och söder om kistgraven en annan med ett större barn (huvuder i västra ändan).</p> <p>Sammelgraven i A80 rensades och ritades färdig.</p> <p>D36 slutgrävdes. En äldre och inre tvärmur framkom.</p> <p>I C38 grävdes på djupet. Längs den övre hela sträckan fallfärdiga mellersta ringmuren grävdes ut kamrarna C39-C42. Tvärmurarna äro delvis bättre bevarade. Kamrarna utanför muren variera i bredd. Väster om C39 framkom en ny rad kamrar, varav en: C43 påbörjades.</p> <p>Den svängda muren följdes (ovisst med vad rätt) ett stycke, tills den helt upphörde mot en sten. Hela detta norra parti av den är ytterst trasigt och muren grund.</p>
340706	157	<p>De 3 kistgravarna i C37 ritades.</p> <p>A14d grävdes skiktvis till botten. Dess övre, västra mur befanns vid rensningen ej vara någon sådan.</p> <p>Längs västslutningen fortsattes bortrensandet av det kompakta stenraslagret. Under detta följde ett ganska keramiklöst och cementhårt makadamlager och därunder en gulbrun jord i vilken nya murar spårades i flera kamrar.</p> <p>Den ”mellersta ringmuren” har tydligen på ett par ställen förstärkts med yttre murar.</p>
340707	159-161	<p>Skiktgrävningen i A14d slutfördes. Därpå bottengrävdes A14a.</p> <p>C38 grävdes ned till ett ljusare jordlager. Dess norra och södra väggar nå ej fram till västväggen. C41 och C42 rensades även fram till en västvägg, dock ej i botten. Huruvida en Ö-V-gående vägg delar det senare i 2 är ovisst. En ny vägg norrut avskiljer en mindre kammare, C46. Norr om denna ligger C40, vars böjda östvägg murats framför den inre ringmuren. En lägre, N-S gående mur löper in under mitten av dess nordvägg. Hela rummets SO-parti har en plattbeläggning, ovanpå vilken lågo kol och brända ben. Tätt intill sydväggen lågo under en flat sten en del ytterst små barnskelettrest. Keramiken, som i alla kamrarna var ganska torftig, var mest grov bruksvara.</p> <p>C39 rensades vidare på djupet.</p>
340708-340725	163	<p>Expeditionen överflyttades till Nauplion, där museet ordnades.</p>
340726	165	<p>C33 och 38 bottengrävdes. Tvärmuren mellan dem fortsätter tunnare och lägre ned ända fram till västra väggen.</p> <p>Östra delen av C36 rensades upp. Dess östvägg är blott ett par stenlager djup.</p> <p>I C42:s norra del löper en lägre mur snett in under väggarna. I den därigenom uppkommande vinkeln låg en barn-jordgrav, som tyvärr helt förstördes.</p> <p>N och V om C39 och C44 grävdes vidare dock med föga resultat, då jorden här är ytterst tunn.</p> <p>I A14a bottengrävdes. Två låga murar löpa in under dess östvägg.</p> <p>- Storm tvang oss att flytta alla arbetarna till östra gärdesgården, där</p>

Datum	Sida	Anteckningar
340727	167	utkastad jord borttogs. Skiktgrävningen i A14d fortsattes och avslutades. Genom de djupare liggande två tvärmurarna delas A14d i 3 mindre rum, benämnda från S till N 1, 2 och 3. Inom sektion C fortsattes det påbörjade arbetet. C36 färdiggrävdes. C48 utgrävdes och befanns hänga samman med C41 till ett stort rum. Utanför C42 påbörjades grävningen av ett nytt rum C49. I C39 fortsattes rensningen. Grävningen besöktes idag av konstnären Oscar Antonsson med fru samt artisten Stig Borglind.
340728	169	I sektion C färdiggrävdes C48. C49 fortsattes och befanns bestå av två rum, varav det mindre (C50) gränsade till C48. Utgrävningen av C47 fortsattes och C51 påbörjades. C45 grävdes vidare. Sektionen rensades från sten.
340730	171- 173	C50 bottengrävdes. I dess SV-hörn låg ett skelett av en vuxen person i utsträckt läge med huvudet i västra ändan. I C46 (C40?) lyftes golvbeläggningen upp och de små skeletten i SV-hörnet rensades fram. Blott 2 skelett lågo där. Grävningen fortsatte i C28 och norr om C51, vars norra vägg framkom. Även C51 slutgrävdes. Murarna rensades i de söder därom liggande kamrarna. I C36 låg i botten ett lager mycket fyndfattig makadam. Mellan D88 och D43 rensades ned till klippan. Därvid framkom en egendomlig, tydligen konstgjord kanal löpande längs och innanför klippkanten. Strax S om trappans övre del böjer den av åt väster. Sannolikt är det en fortsättning på den i de nordligare kamrarna iakttagna. Vid inre ringmurens SO-hörn avslutades bottengrävningen. Det O-V-gående sydpartiet av muren (det med porten) vilar ej på klippan. Djupgrävningen i A15 påbörjades, likaså skiktvis. - En grav med ett halvvuxet skelett låg utan regelbunden inramning i N-V-hörnet av C47. Det var illa skadat av hackan och starkt förmultnat. Huvudet är åt N. En konisk sländtrissa låg nära huvudet.
340731	175- 179	Sista hand lades vid västslutningen. C51 och C31 slutgrävdes. Alla murar rensades. Liken i C50 och C52 frampreparerades och fotograferades. Västväggen i C48 visade sig vara alltför oregelbunden och borttogs. C28 grävdes helt ut. I dess mitt ligger en väldig lerklump med flera stora, runda hål, som koniskt avtaga uppåt. Kanske en bakugn eller dylikt. Rummet var fullt av grov keramik och pithosrester. Intill gamla grävningens N-V del C25, upptogs ett nytt provschakt, C53, som gav en klar och välbyggd mur, vilken synes svänga i en båge. Vid D88 rensades kanalen fram. Den har lett ned i D23, som således är en cistern. Sista resten av skottkärrevägen borttogs. I D45, intill yttermuren vid grinden framrensades ett mindre rum, påfallande rikt på keramik. A87:s sneda, N-S-gående mur bildar vinkel med en O-V-gående. Ett par lägre murar skymtade fram. Möjligen bildar den så kallade yttermuren [runt?] hörn med den nya O-V-gående. En ny O-V-gående mur framkom mellan den sålunda uppkommande kammaren, A92, och A90. Den har troligen nått ända till yttermuren. Denna sista kammare har n:o 91. A15 rensades färdigt. Ett stycke av en N-S-mur framkom på botten. Norr

Datum	Sida	Anteckningar
340801	181	<p>om denna kammare, fram till magasinet, grävdes i botten. Den O-V-gående muren (A15:s nordmur) befanns bilda vinkel med en N-S-gående. Det sålunda bildade rummet heter A93. Innaför detsamma framkom bitar av ett annat, troligen äldre.</p> <p>Längs sydöstra yttermuren, Ö om A85, rensades insidan av muren fram. Därvid framkommo 2 nya, korta tvärmurar, som avdelade de [bästa?] kamrarna A96, 97 och 98.</p> <p>Kamrarna A90-94 rensades färdiga. I A92 löpa tre mursystem under varandra.</p> <p>C53 grävdes vidare ut. Innaför den skymtade spår av andra murar, som dock troligen äro för grunda för att kunna följas.</p> <p>Mellan A22 och A93 rensades de ytterst tunna jordlagren upp. Ett par av de 1927 framrensade murarna klarnade bättre.</p> <p>- Grävningen avslutades tills vidare.</p>
340903- 340908	183	<p>Den kvarlämnade jorden och stenen på östsidan rensades ut av 2 arbetare.</p> <p>I A90 grävdes färdigt. De inre murarna inom denna kammare blevo nu klara. För övrigt putsades murarna och lades sista hand vid grävningen.</p> <p>Slut.</p>